

Raadsvoorstel

Onderwerp **Actualisatie Uitvoeringsprogramma Binnenstad 2017**

Registratienr. 6465841 Steller/telnr. M.Meijer / 8304 Bijlagen 1

Classificatie	☒ Openbaar ☐ Geheim ☐ Vertrouwelijk		
Portefeuillehouder	van Keulen	Raadscommissie	Beheer en Verkeer
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☒ Maand 9 Jaar 2017 LTA nee: ☐ Niet op LTA		

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

het Uitvoeringsprogramma Bestemming Binnenstad 2017 vast te stellen.

Samenvatting

In juni 2016 heeft uw raad het Uitvoeringsprogramma Bestemming Binnenstad 2016 – 2021 vastgesteld. Daarmee is het startschot gegeven voor de uitvoering van de visie Bestemming Binnenstad, vastgesteld in februari 2016. Inmiddels zijn er al vele projecten, onderzoeken en activiteiten gestart. De realisatie van het eerste nieuwe project Bussen over West is zelfs al vrijwel afgerond. Vanaf 3 september 2017 rijdt de bus niet meer langs de A-kerk maar over de nieuwe route. Ook de herinrichting van de oostelijke en noordelijke Diepenring nadert zijn voltooiing.

Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd. Net als de binnenstad, is het uitvoeringsprogramma namelijk niet statisch, maar dynamisch. De uitwerking van projecten leidt soms tot nieuwe inzichten, de stad verandert continu en steeds ontstaan er nieuwe ideeën en projecten. In het geactualiseerde uitvoeringsprogramma presenteren we nu van meer dan 50 projecten de voortgang en planning. Voor het kernpakket van maatregelen (verlegging busroutes en herinrichting van straten en plekken) zijn de financiële middelen beschikbaar. Voor niet alle projecten is de financiering echter al rond en opgave voor de komende jaren is de inzet van aanvullende middelen om alle ambities van de visie binnenstad ook daadwerkelijk te kunnen realiseren.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Op 24 februari 2016 heeft uw raad het visiedocument Bestemming Binnenstad vastgesteld. De vertaling daarvan naar een Uitvoeringsprogramma heeft u vastgesteld in juni 2016. Onderdeel daarvan is een overzicht met meer dan 50 projecten en activiteiten. Daarbij is ook bepaald dat het uitvoeringsprogramma jaarlijks wordt geactualiseerd om inzicht te geven in de implementatie van de visie binnenstad. De dynamiek van de binnenstad vraagt dat we continu inspelen op de ontwikkelingen en tegelijkertijd koers houden terwijl we werken aan de realisatie van onze ambities.

Waar het uitvoeringsprogramma in 2016 nog vooral een startdocument was, bevat dit nieuwe overzicht meer actuele informatie over de inhoud en verloop van projecten. Het uitvoeringsprogramma geeft daarom de huidige stand van zaken weer op zowel inhoud, planning als de financiën. Tijdens de uitwerking van projecten ontstaan nieuwe inzichten en stuiten we op randvoorwaardelijke, extra maatregelen die soms vragen om flexibel om te kunnen gaan met de beschikbare middelen. We doen daarom ook voorstellen voor de wijze van prioritering in projecten.

Kader

Het kader bestaat uit het visiedocument Bestemming Binnenstad (door uw raad vastgesteld 24/2/2016), het uitvoeringsprogramma Bestemming Binnenstad (door uw raad vastgesteld 29/6/2016) en de bijbehorende raadsvoorstellen.

De actualisatie van het Uitvoeringsprogramma Bestemming Binnenstad 2017 hebben we nu ook gekoppeld aan de Inrichtingsleidraad openbare ruimte. Zodoende zijn ook de invloeden, nieuwe inzichten en consequenties daarvan in het uitvoeringsprogramma verwerkt.

Argumenten en afwegingen

1. Realisatie kernpakket

Beschikbare middelen

De uitvoering van de visie binnenstad zijn we gestart met de realisatie van het kernpakket van maatregelen. Het benodigde budget voor dit pakket is bij aanvang globaal geraamd op 22,5 miljoen euro. De volgende maatregelen zijn daarvan onderdeel:

- bijdrage aan het onderhoudsproject herinrichting Diepenring;
- nieuwe busroute over West, inclusief halte Westerhaven;
- herinrichting A-straat, Brugstraat, Munnekeholm;
- nieuwe busroute over Oost, inclusief halte provinciehuis/Schouwburg;
- herinrichting Sint Jansstraat;
- herinrichting busroute Grote Markt;
- herinrichting Oosterstraat;
- herinrichting Gelkingestraat;
- herinrichting Oude Ebbingestraat en Kwinkenplein.

De benodigde 22,5 miljoen euro voor de uitvoering van deze projecten is door uw raad beschikbaar gesteld. 20 miljoen euro daarvan komt uit de reguliere gemeentebegroting onder de noemer "aanpak Diepenring" (gebaseerd op 1 miljoen euro structureel beschikbaar in de gemeentebegroting vanaf 2017, het huidige rentepercentage en afschrijving in 40 jaar). Daarnaast is 2,5 miljoen euro beschikbaar gekomen bij de herziening van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV).

Inmiddels is door uw raad voor in totaal € 7.201.000,-- aan krediet voor uitvoering en planvorming verstrekt, voor de volgende projecten:

- plankosten voor de projectuitwerking van Bussen over West, A-straat, Brugstraat en Munnekeholm, Bussen over Oost inclusief Kattenbrug tot en met 2017;
- bijdrage aan herinrichting Diepenring;
- inrichtingsplan Bussen over West, inclusief de nieuwe centrumhalte West;
- inrichtingsplan Binnenstad West: A-straat, Brugstraat en Munnekeholm, inclusief A-plein en Minervaplein;
- pilot Alternatief vervoer West.

Herziening van de begroting van het Uitvoeringsprogramma Bestemming Binnenstad

Bij de uitwerking van projecten wordt de nauwkeurigheid van de ontwerpen steeds groter en daarmee ook de mate van detail in de kostenramingen. Op basis daarvan kan periodiek de begroting van het uitvoeringsprogramma worden geactualiseerd met de meest recente informatie. In het najaar van 2017 komt nieuwe informatie beschikbaar als de aanbesteding van de herinrichting van de A-straat straat heeft plaatsgevonden en een DO raming is gemaakt van zowel de Brugstraat en Munnekeholm als van de plekken bij de A-kerk en Minerva. Ook is dan bekend hoe de flankerende maatregelen voor de fiets (Westehavenstraat, Kleine der Aa/Reitemakersreige en Hoge der A) kunnen worden uitgevoerd en geraamd. Daarnaast wordt inzichtelijk wat de richting is van het voorlopig ontwerp van de nieuwe Kattenbrug en de directe omgeving daarvan. Op basis van deze hernieuwde inzichten kunnen we de begroting van het uitvoeringsprogramma herzien en krijgen we inzicht in de positieve danwel negatieve ruimte die daarmee ontstaat voor de overige projecten. We leggen uw raad eind 2017 een herziene begroting voor.

Prioritering binnen bestaande budget

Bij de uitwerking van de herinrichting van de A-straat, Brugstraat en Munnekeholm zijn we gestuit op een 2-tal kostenverhogende elementen. In de oorspronkelijke ramingen is uitgegaan van een herinrichting conform Ruimte voor Ruimte, gebaseerd op hiervoor gebruikelijke normbedragen (ervaringscijfers) per m2. Het asfalt wordt vervangen door gele steentjes en waar nu al gele steentjes liggen, wordt bestaand materiaal zo veel mogelijk hergebruikt (beschreven in het raadsvoorstel "Inrichtingsplan Bussen over West", juni 2016).

Randvoorwaardelijk is echter de verlichting van de druk van fietsverkeer in de A-straat en Brugstraat. Daarvoor is de verbetering van alternatieve fietsroutes door bijvoorbeeld de Westerhavenstraat noodzakelijk. Daarnaast vraagt de vorming van het nieuwe plein voor de A-kerk de herinrichting van een grote gebied dan voorzien. De extra benodigde middelen voor deze ingrepen zijn momenteel geraamd op € 900.000,-- voor de alternatieve fietsroutes, respectievelijk € 520.000,-- voor de vergrote plek A-kerk (uitvoeringskosten en planontwikkelingskosten). In de komende periode worden deze maatregelen verder uitgewerkt, waarna ze ter besluitvorming aan uw raad worden voorgelegd.

Onderdeel van de nieuwe busroute Oost over de Diepenring is de realisatie van een nieuwe bushalte bij de Schouwburg/provinciehuis, ter vervanging van de huidige halte Grote Markt. Ter ondersteuning daarvan onderzoeken we nu de eventuele noodzaak van flankerende maatregelen (capaciteitsvergroting, verkeersveiligheid) bij de huidige centrumhalte Zuiderdiep-Oost, omdat deze ook intensiever gebruikt gaat worden bij het verdwijnen van de halte Grote Markt.

Er zijn nu geen extra middelen beschikbaar voor deze maatregelen. Wij hechten hier echter een groot belang aan, omdat ze het kernpakket van maatregelen aan de west- en oostzijde van de binnenstad compleet maken. Via herprioritering binnen de bestaande middelen kunnen deze maatregelen toch gerealiseerd worden. Als eind 2017 een uitgewerkt ontwerp voor de flankerende fietsmaatregelen beschikbaar is, doen we u bij de herziening van de begroting van het uitvoeringsprogramma hiervoor een concreet voorstel en kunnen we concreet inzichtelijk maken in welke mate dit op termijn mogelijk tot een financieel knelpunt leidt.

2. Programmasturing en onderzoek

Programmaplankosten 2016-2017

Bij de vaststelling van het uitvoeringsprogramma in juni 2016, heeft uw raad 1,4 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de benodigde programmaplankosten voor de periode vanaf 1 juli 2016 t/m 2017, door een voorbeslag op de verwachte jaarlijkse vrijval van het budget "Aanpak Diepenring", vanaf 2017. Dat betrof:

- uitvoeringsorganisatie binnenstad (€ 375.000,-);
- plankosten alternatief vervoer (€ 245.000,-);
- ontwikkeling van Inrichtingsleidraad openbare ruimte (€ 315.000,-);
- binnenstadscampagne (€ 380.000,-).

Pilot alternatief vervoer west

Vanaf 3 september 2017 rijdt de bus niet meer langs de A-kerk, maar over de nieuwe westelijke busroute Westerhaven – Eeldersingel. Gelijktijdig is ook het alternatief vervoer, met als doelgroep de anders mobiele, geïntroduceerd op de route Westerhaven – A-kerk – Zuiderdiep vv. De uitwerking van deze 2-jarige pilot heeft uw raad vastgesteld in april 2017 en daarbij is het benodigde budget voor de exploitatie van deze pilotperiode bepaald op € 450.000,-. Voor de eerste periode heeft uw raad daarvoor een krediet beschikbaar gesteld van € 200.000,-. De benodigde middelen voor de tweede periode (2018-2019), namelijk € 250.000,-, betrekken wij bij de Begroting 2018 – 2021.

Tijdens de pilotfase doen we ervaring op met alternatief vervoer in de binnenstad (vervoersvraag, inpassing, voertuigen, exploitatie, beheer, etc). Deze ervaringen gebruiken we bij de uitwerking van een alternatief vervoersconcept voor de gehele binnenstad, aansluitend op de verlegging van de oostelijke busroute naar de Diepenring. Deze uitwerking en implicaties leggen we dan opnieuw ter besluitvorming aan u voor.

Programmasturing en voorbereidingskosten 2018

Ook in 2018 en daarna werken we met een uitvoeringsorganisatie die stuur op de realisatie van de ambitie uit de visie binnenstad, de projecten en de samenhang daarin door onder andere toepassing van de Inrichtingsleidraad. Onderdeel van de uitvoeringsorganisatie is ook de overkoepelende binnenstadscampagne en de eerste verkennende onderzoeken in 2018 voor projecten zoals de Grote Grote Markt, Noordwand en nieuwe projecten waaronder de BIM locatie.

De kosten van de organisatie voor programmasturing en voorbereidende onderzoeken voor 2018 zijn bepaald op € 800.000,-. Deze kosten betrekken we bij de begroting 2018.

3. Ambities en middelen

Benodigde middelen

Bij de vaststelling van het uitvoeringsprogramma in 2016 hebben wij aangegeven dat niet voor alle ambities uit de visie binnenstad de benodigde financiële middelen al beschikbaar zijn. Voor een visie met grote ambities is dat ook niet vreemd en aanvullende middelen zijn dus nodig.

Het kernpakket van maatregelen (verplaatsing van busroutes en herinrichting vrijgekomen ruimte) is geraamd op 22,5 miljoen euro. Bestemming Binnenstad is echter meer dan dat. De gevarieerdheid van het Uitvoeringsprogramma onderstreept de breedheid van onze ambities, variërend van een Gastvrijheidsprogramma tot Smart City-services voor bezoekers en bewoners, en van meer groen tot betere stallingsvoorzieningen, in combinatie met slimmer handhaven. Alleen zo kunnen we onze binnenstad voorbereiden op de toekomst.

De hoogte van de lat voor de kwaliteit van de openbare ruimte hebben we gelegd met de Inrichtingsleidraad. De benodigde investering voor de maatregelen in het kernpakket ligt daardoor hoger dan tot nu toe binnen de beschikbare 22,5 miljoen euro is voorzien. We hebben de extra financieringsbehoefte van deze hogere ambitie voor de projecten in het kernpakket geraamd op 4,3 miljoen euro. Daarnaast is bij de nu voorliggende actualisatie van het uitvoeringsprogramma gebleken, dat de lijst met projecten eerder langer wordt dan korter en is er van een aantal projecten nog geen kostenraming, omdat ze eerst verder uitgewerkt moeten worden. Voorbeelden hiervan zijn:

- niet alle herinrichtingsprojecten zijn meegenomen in het kernpakket van 22,5 miljoen euro. Bijvoorbeeld onze ambities voor de Grote Markt gaan verder dan de herinrichting ter plaatse van de huidige haltes/busroute conform ruimte voor ruimte, dit vraagt extra middelen;
- de uitwerking van maatregelen uit de inventarisatie van sleetse plekken (Poelestraat/Peperstraat, de kop van de Herestraat, de toegang naar het Martiniekerkhof vanaf de Sint Walburgstraat, de Carolieweg en de gangen en stegen) is nog niet gestart;
- de diverse projecten op de oostelijke en noordelijke Diepenring (Watervisie, Bussen over Oost, herinrichting, motie parkeren, BIM-locatie) hebben veel raakvlakken onderling en met de omgeving. Een geactualiseerde integrale visie, met de Inrichtingsleidraad als uitgangspunt, is echter nodig om onze volledige ambitie tot uitvoer te kunnen brengen;
- daarnaast bevat Bestemming Binnenstad nog verschillende andere ambities zoals de aanlooproute vanaf het Sontplein, de uitvoeringskosten van de nieuwe visie op de warenmarkt, de gebiedsontwikkeling Noordwand en Haddingestraat/Pelsterstraat of de herinrichting van het Zuiderdiep (vanuit de Inrichtingsleidraad).

Voor al deze ambities, de nog niet uitgewerkte en geraamde projecten en de flankerende maatregelen verwachten we in de komende jaren nog zo'n 42 miljoen euro extra nodig te hebben. We gaan daarvoor steeds na wat we daarvan weg kunnen zetten via reguliere programma's en budgetten en of we in sommige gevallen 'werk met werk' kunnen maken. Ook blijven we op zoek naar externe middelen, bijvoorbeeld in de vorm van subsidies, bijdragen van belanghebbenden of andere partijen, deelname aan innovatietrajecten of door slimme vormen van samenwerking. Deze ambities voor de binnenstad betrekken we ook bij de vorming van een Stedelijk Investeringsfonds, zoals ook benoemd in onze Voorjaarsbrief 2017.

Tot slot zijn er nog een aantal activiteiten in het uitvoeringsprogramma die we nog niet op geld hebben kunnen zetten. De gedachten daarover zijn nog niet gevormd en planvorming is nog in het geheel niet gestart. Het gaat dan bijvoorbeeld om een structurele oplossing voor het fietsparkeren (aanvalsplan), het alternatief vervoer voor de gehele binnenstad of "smart-city" services voor bezoekers en ondernemers.

Gefaseerde uitvoering

Door te werken met een gefaseerde uitvoering van Bestemming Binnenstad handhaven we alle ambities in hun onderlinge samenhang. Tegelijkertijd houdt uw raad zo het overzicht en grip op de uitvoering. Bovendien doen we zo recht aan de dynamiek van de binnenstad: die is nooit af, en op deze manier kunnen we altijd snel en flexibel inspelen op nieuwe ontwikkelingen.

Uw raad zit nadrukkelijk aan het stuur. De kaders en uitwerking van maatregelen leggen wij eerst ter besluitvorming voor, voordat we tot uitvoering overgaan. Dan vragen we u ook om een uitvoeringskrediet. Uiteindelijk is en blijft het uw raad die gaat over het ambitieniveau van de uitvoering van Bestemming Binnenstad en daarmee over de kwaliteit en aantrekkelijkheid van onze binnenstad in de toekomst.

Prioritering van maatregelen

Door te prioriteren binnen de beschikbare middelen, kunt u de volgorde van de uitvoering projecten beïnvloeden en daarmee de volgorde in de gefaseerde uitvoering bepalen. Een vaste, noodzakelijke basis is de verplaatsing van de busroutes en daarmee creëren van ruimte in de binnenstad voor verblijven en de voetganger. We zijn daarmee gestart aan de westzijde en ook de voorbereidingen voor de oostzijde zijn begonnen. Ook de herinrichting van de vrijgekomen ruimte op de huidige busroutes staat hoog op lijst. Bij de herziening van de begroting van het uitvoeringsprogramma (eind 2017), doen wij u concrete voorstellen voor prioritering, bijvoorbeeld van de flankerende maatregelen voor de A-straat/Brugstraat. De eventuele gevolgen voor later geplande herinrichtingsprojecten zoals de Oude Ebbingestraat of Gelkingestraat brengen we daarbij dan ook in beeld.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het visiedocument Bestemming Binnenstad is in 2015 uitvoerig besproken met belanghebbenden: stadjs, bedrijven en organisaties. Voor de uitvoering organiseren we per project een participatietraject. De inspraak organiseren we door middel van binnenstadscafé's, inloopbijeenkomsten en online. We schrijven betrokkenen, bewoners, belanghebbenden en organisaties actief aan om mee te komen praten over de planvorming. Concreet zijn we in 2016 en 2017 samen al flink aan de slag geweest voor het project Bussen

over West en voor de herinrichting van Astraat, Brugstraat en Munnekeholm en voor Inrichtingsleidraad voor de openbare ruimte. Inmiddels is ook de participatie rondom Bussen over Oost gestart.

Financiële consequenties

Er zijn nu geen directe financiële consequenties.

Actualisatie uitvoeringsprogramma

De actualisatie van het uitvoeringsprogramma als zodanig, heeft nu geen directe financiële consequenties. Het uitvoeringsprogramma geeft het overzicht en de stand van zaken van projecten en het beschrijft het financiële kader. Geconstateerd wordt dat in totaal zo'n 42 miljoen euro extra investeringsruimte benodigd is om alle ambities uit de visie binnenstad te kunnen realiseren. Zolang niet alle benodigde middelen beschikbaar zijn, is fasering en prioritering in de uitvoering van maatregelen noodzakelijk, waarbij uw raad bij elke te zetten stap wordt betrokken en via het beschikbaar stellen van kredieten het laatste woord heeft.

Herziening van de begroting Uitvoeringsprogramma Bestemming Binnenstad

Eind 2017 herzien we de begroting van het uitvoeringsprogramma en leggen die ter besluitvorming voor. Daarbij betrekken we het resultaat van de aanbesteding van de A-straat/Brugstraat/Munnekeholm en de voorlopige raming van de nieuwe brug over het Kattendiep beschikbaar. Ook worden hierin dan de wijzigingen meegenomen die zich hebben voorgedaan in de afgelopen periode als gevolg van de uitvoering, de gewijzigde inzichten die zijn ontstaan met betrekking tot de nog uit te voeren projecten en veranderingen in het financieel kader door bijvoorbeeld aanpassingen van rentestanden en wijzigingen in het prijsniveau van uitvoeringsprojecten. Ook betrekken we daarbij de wijze en volgorde van prioritering van projecten binnen de beschikbare middelen.

Overige consequenties

Er zijn geen overige consequenties.

Vervolg

We zijn nu aan de slag met de planuitwerking en uitvoering van projecten uit het kernpakket. In 2018 willen we ook gaan starten met de eerste verkenningen van andere maatregelen zoals de herinrichting van de Grote Markt.

Eind 2017 leggen we u nog de concrete herziening van de begroting Uitvoeringsprogramma Bestemming Binnenstad voor.

Het volledige uitvoeringsprogramma actualiseren we jaarlijks, in 2018 tegelijkertijd met de andere Meerjarenprogramma's zoals Wonen en Verkeer en Vervoer. Concrete maatregelen en projecten komen vóór uitvoering steeds eerst terug in de raad, vanzelfsprekend na participatie door alle betrokkenen. Dan vragen we u ook om een uitvoeringskrediet.

Lange Termijn Agenda

De jaarlijkse actualisatie van het uitvoeringsprogramma vanaf 2018 in december, is onderdeel van uw Lange Termijn Agenda.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

**BINNESTAD
GRONINGEN**

ruimte voor jou

Uitvoeringsprogramma Bestemming Binnenstad 2017

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Inleiding	4
2. Van visie naar uitvoering	6
3. Voortgang en agenda	9
4. Investeringsbeeld en Financiële kaders	13

Bijlagen

Voorwoord "Aan de slag!"

We zijn ambitieus, zeker als het gaat om onze binnenstad. We willen tegemoet komen aan de groeiende behoefte aan verblijf, wonen, winkelen en werken en daarom moeten we anders met de beschikbare ruimte omgaan. Onze ambities daarvoor hebben we vastgelegd in de visie Bestemming Binnenstad, vastgesteld in 2016 door de gemeenteraad. Daarmee ligt de weg open om werk te maken van onze ambities. Dit doen we in het uitvoeringsprogramma "Ruimte voor jou".

Inmiddels is het 2017. Het afgelopen jaar zijn forse stappen gezet. Volgens plan zijn we aan de westkant gestart. In juli 2017, iets meer dan een jaar na vaststelling van de visie Bestemming Binnenstad, is het eerste project volop in uitvoering. Aan de westzijde van de binnenstad is de nieuwe busroute en -halte vrijwel gereed. Vanaf september 2017 zijn de Astraat, Brugstraat en Munnekeholm busvrij. De eerste veranderingen worden nu op straat zichtbaar.

Ook de planvorming voor de volgende projecten Astraat/Brugstraat/Munnekeholm en de oostelijke nieuwe busroute over de Diepenring is in volle gang. Om de eenheid in de inrichting te bewaren en toch elke straat en gebied zijn eigen karakter te kunnen laten behouden, hanteren we de

Inrichtingsleidraad Nieuwe Stadsruimtes als kader en ter inspiratie. Het is de basis voor de uitwerking van vrijwel alle komend projecten in de binnenstad.

Voor u ligt het geactualiseerde uitvoeringsprogramma "Ruimte voor jou". Hierin zetten we de voortgang en planning van projecten en ambities op een rij. Ten opzichte van 2016 zijn enkele nieuwe projecten en kansen opgenomen en enkele andere zijn samengevoegd.

Voor de uitvoering van de visie is nu 22,5 miljoen euro beschikbaar. Niet alle ambities en opgaves kunnen daarmee echter al direct worden gerealiseerd. De binnenstad verandert continu, nieuwe kansen doen zich voor en de Inrichtingsleidraad legt de lat voor kwaliteit hoog. Prioriteren, kiezen, fasering en het zoeken naar extra financiële middelen, zowel binnen als de buiten de gemeente, is daarom een gezamenlijke opdracht voor de komende jaren. Daarmee leggen we de basis voor een vernieuwde, aantrekkelijke en toegankelijke binnenstad die klaar is voor de toekomst.

1. Inleiding.

Visie

In februari 2016 is de visie Bestemming Binnenstad vastgesteld door de gemeenteraad. Daarmee is de lijn in het fysieke domein voor de komende jaren uitgezet en zijn de visie en ambities gezamenlijk bepaald. De plannen en opgaves uit de visie zijn vervolgens vertaald in een Uitvoeringsprogramma Bestemming Binnenstad 2016-2021, dat in juni 2016 is vastgesteld door de raad. Op hoofdlijnen is daarin weergegeven aan welke projecten de komende jaren wordt gewerkt, wat deze inhouden en wanneer de uitvoering daarvan wordt verwacht. Dit document is daarop het vervolg. Het geeft een actueel overzicht van de stand van zaken rond de planvorming en uitvoering van de verschillende deelprojecten. Daarmee geeft het een goed beeld geven van waar we staan met de uitvoering van onze ambities.

Veranderingen en ontwikkelingen

Onze binnenstad doet het goed. Groningen staat in de top 3 van meest aantrekkelijke binnensteden van Nederland. Toch blijft de druk op de binnenstad onverminderd hoog. Dat uit zich onder andere in de vele veranderingen in het winkelaanbod. Winkels en formules verdwijnen, maar worden snel opgevolgd door nieuw aanbod.

Het is onze opgave mee te blijven bewegen op dit tempo. Met het verbeteren van de toegankelijkheid en het creëren van ruimte voor de voetganger gaan we daarom in een hogere versnelling. Voor de aanpak van overlast door op straat gestalde fietsen is een nieuw project gestart: Fietsparkeren Binnenstad. Met tijdelijke en creatieve oplossingen lossen we acute knelpunten op en lopen we alvast vooruit op de structurele aanpak om meer stallingscapaciteit te realiseren.

We hebben belangrijke stappen gezet in het afgelopen jaar. Meest in het oog springend is de planvorming en start van de uitvoering voor de westzijde van de binnenstad. Een echte mijlpaal. De nieuwe busroute over de Westerhaven is nu al beschikbaar en de uitvoering voor maatregelen in Astraat/Brugstraat/Munnekeholm is in voorbereiding.

Misschien nu nog minder zichtbaar, maar zeker niet minder onbelangrijk is het gereedkomen van de Inrichtingsleidraad Nieuwe Stadsruimtes. Dit document is het inhoudelijke vertrekpunt voor vrijwel alle toekomstige binnenstadsprojecten. Daarmee hebben we een belangrijke en noodzakelijke stap gezet, zodat eenheid én verscheidenheid in onze binnenstad alle ruimte krijgen.

Uitvoeringsprogramma

Dit uitvoeringsprogramma is de vertaling van onze ambities en opgaves in concrete projecten en activiteiten. Het beschrijft de actuele inzichten in projecten en de voortgang en planning daarvan. Ook geven we inzicht in het financiële kader voor de komende jaren.

Werken aan de binnenstad staat niet op zichzelf, maar is nauw verweven met de doelen van andere stedelijke en gebiedsprogramma's. Met de projecten in de binnenstad verbeteren we niet alleen het verblijfsklimaat, maar creëren we ook nieuw woningaanbod in de stad, optimaliseren we de fietsbereikbaarheid en komen we dichterbij de realisatie van onze duurzaamheidsdoelstellingen. Diverse projecten in dit uitvoeringsprogramma dienen dan ook meerdere doelen en komen daarom eveneens voor in andere gemeentelijke programma's.

De inspanning van het college is erop gericht om in circa 5 jaar de basis voor de vernieuwde binnenstad te leggen. Het uitvoeringsprogramma laat zien wat daarvoor nodig is en welke volgorde er bestaat tussen projecten. Zo is bijvoorbeeld het gereedkomen van het Forum sterk richtinggevend, want de nieuwe loopstromen moeten dan de ruimte krijgen. Daarvoor verplaatsen we de bus uit de binnenstad, maar dat kan pas als de nieuwe busroutes gereed zijn.

Daarna kunnen we overgaan tot herinrichting van straten.

Net als de binnenstad is het uitvoeringsprogramma niet statisch maar dynamisch: steeds ontstaan er nieuwe ideeën en projecten. Om de voortgang daarvan in beeld te brengen presenteren we daarom een geactualiseerd uitvoeringsprogramma, als een zich steeds ontwikkelend document. Nu is dat gekoppeld aan de Inrichtingsleidraad. Vanaf 2018 vindt actualisatie plaats aan het einde van het jaar, gelijktijdig met de andere meerjarenprogramma's in het fysieke domein, zoals Wonen of Verkeer en Vervoer.

Dit uitvoeringsprogramma geeft overzicht, maar alle projecten kennen een eigen proces van uitwerking, participatie en besluitvorming. Voordat sprake is van uitvoering worden ze apart behandeld door de gemeenteraad, vergezeld van het verzoek om uitvoeringskrediet.

Leeswijzer

Hierna bespreken we de visie op de binnenstad en hoe we die tot uitvoering brengen. Daarna wordt ingegaan op de voortgang van projecten met daarbij de agenda voor de komende jaren. Tot slot presenteren we het investeringsbeeld en de financiële kaders en geven daarmee ook inzicht in de knelpunten die realisatie van de ambities nog in de weg kunnen staan.

In de bijlagen wordt gedetailleerder ingegaan op het overzicht en inhoud van projecten.

2. Van visie naar uitvoering

Visie Bestemming Binnenstad

De binnenstad is al lang geen plek meer waar alleen winkelen centraal staat. Het is steeds meer de huiskamer van de stad waar inwoners en bezoekers graag verblijven en waar beleving een steeds grotere rol speelt: van 'place to buy' naar 'place to be'. Meer ruimte voor de voetganger, meer aangename verblijfsruimte, meer groen en een betere toegankelijkheid. Niet voor niets zijn dit daarom de kerndoelen van de visie Bestemming Binnenstad (2016).

Met deze doelen als vertrekpunt krijgt de Groningse binnenstad de komende jaren een enorme impuls. Er ontstaan nieuwe zwaartepunten, nieuwe pleinen en nieuwe loopstromen. Om te kunnen groeien en te kunnen verbeteren is (letterlijk) ruimte nodig. Door het verleggen van de busroutes naar de randen van de binnenstad komt die ruimte vrij, gaan we een nieuwe inrichting toepassen en ontstaan nieuwe mogelijkheden voor gebruik.

In de historische binnenstad is de ruimte schaars en zijn de mogelijkheden soms beperkt. De combinatie met de veelheid aan ambities en opgaven vraagt heldere en expliciete afwegingen ten aanzien van de inrichting van de openbare ruimte. De ambitie is bepaald en de kaders zijn beschreven, de invulling

daarvan doen we echter samen met de gebruikers, bewoners, ondernemers, etc. De binnenstad is van iedereen.

Inrichtingsleidraad Nieuwe Stadsruimtes

Om de ruimtelijke samenhang in de binnenstad te versterken en het maximale uit projecten te halen is de Inrichtingsleidraad Nieuwe Stadsruimtes ontwikkeld. Daarin is de ambitie voor de (binnen)stad vertaald naar een concrete gereedschapskist. Daarmee wordt richting gegeven aan de uitvoeringsprojecten, ter inspiratie en tegelijkertijd als begrenzing van de vrijheden. De keuzes per straat of plein dienen bij te dragen aan het gewenste ruimtelijke beeld en functioneren van de binnenstad als geheel.

In de inrichtingsleidraad zijn alleen de hoofdlijnen en inrichtingsprincipes beschreven. De invulling daarvan op straatniveau is voorbehouden aan de projecten; ontwerpers samen met de omgeving en belanghebbenden. Een belangrijk doel van de leidraad daarbij is om de wisselwerking tussen de functies 'achter de gevel' (de plint) en de inrichting van straten en pleinen te versterken.

De leidraad is geen handboek of blauwdruk. Naast de principes voor de inrichting geeft het vooral ook ruimte voor het proces van participatie en geeft het daarvoor een werkwijze. De leidraad bewaart de eenheid, de vrije ruimte wordt samen met de omgeving ingevuld.

Uitvoering van projecten

De vertaling van de visie naar uitvoering heeft geresulteerd in dit uitvoeringsprogramma met meer dan 50 projecten. Deze projecten hebben veelal het karakter van fysieke ingrepen in de openbare ruimte of ontwikkeling van gebieden en locaties. Investerings (gemeentelijk en/of door marktpartijen) zijn daarvoor vaak noodzakelijk.

Een aantrekkelijke binnenstad wordt echter door meer bepaald dan alleen de fysieke omgeving. Dat blijkt ook uit het overzicht van projecten. Via het uitvoeringsprogramma werken we namelijk aan een gastvrijheidsprogramma, evenementenprogrammering, het winkellandschap, de warenmarkt, wonen en werken in de binnenstad, logistiek en de (fiets)bereikbaarheid. Stuk voor stuk projecten die sterk van invloed zijn op het gebruik en beleving van de binnenstad.

Samen met de stad

Communicatie en participatie zijn integrale onderdelen van het binnenstadsprogramma. Deze zijn essentieel bij het bereiken van onze ambities en zorgen voor synergie tussen de inzet van de gemeente en de wensen en ideeën vanuit de omgeving. We geven daarom heel bewust ruimte aan inbreng, we stimuleren betrokkenheid en we creëren draagvlak bij inwoners, ondernemers en gebruikers van de openbare ruimte.

Om dit te ondersteunen werken we met een overkoepelende binnenstads-campagne: "Binnenstad 050 - Ruimte voor jou", bestaande uit online en offline uitingen en acties met een eigen huisstijl.

Bovenal is onze communicatie gericht op planvorming, participatie en uitvoering van individuele deelprojecten. Via binnenstadscafé's, de "place-making"-methodiek met belanghebbenden ter plekke, uitingen op locatie en de inzet van social media voeren we het gesprek, laten we zien wat er gebeurt en vinden we de samenwerking.

Afstemming met andere programma's

Het uitvoeringsprogramma is gericht op de kwaliteit van de binnenstad in fysieke zin en het gebruik van de openbare ruimte. De binnenstad staat echter niet op zichzelf, maar neemt een centrale plek in, in de stad en de regio. Projecten dragen vaak bij aan meerdere doelen en zijn meestal ook onderdeel van de andere stedelijke meerjarenprogramma's. Het uitvoeringsprogramma is daarom nauw afgestemd op de fysieke programma's zoals Wonen en Verkeer en Vervoer en op de plannen en activiteiten van Stadsbeheer en Stadstoezicht.

Verkeer

Zo is de aanpak van het fietsparkeren in de binnenstad cruciaal voor zowel de toegankelijkheid en de kwaliteit van de openbare ruimte van de binnenstad als voor de stedelijke fietsbereikbaarheid zoals gedefinieerd in de Fietsstrategie. In de nieuwe Parkeervisie is de vermindering van de impact van geparkeerde auto's op het straatbeeld een thema, dat in de binnenstad is terug te vinden in een vermindering van het straatparkeren, bijvoorbeeld op de Diepenring. Ook de herontwikkeling van de parkeergarage Haddingestraat is daarvan onderdeel. Verder zijn ook de vlotte doorstroming van de bus op de nieuwe routes en de autobereikbaarheid van de binnenstad (als één van de dynamo's) speerpunten in het programma Verkeer.

Wonen

Vanuit het programma Wonen streven we naar een aantrekkelijk woonklimaat in de binnenstad, onder andere omdat daarmee de levendigheid ook na de winkelsluitingstijden blijft bestaan. Daarom zijn de visie A-kwartier, de stimulering van wonen in de binnenstad voor verschillende doelgroepen en het wonen op het water (Watervisie) thema's die ook onderdeel zijn van de visie binnenstad.

(Ruimtelijke) Economie

Met een optimaal ondernemersklimaat, ruimte voor nieuwe formules (detailhandel en horeca), maar ook elementen zoals combinaties van wonen en werken, Smart City en een visie op toerisme bedienen we niet alleen de (ruimtelijke) kwaliteit van de binnenstad, maar het economisch functioneren van de stad als geheel.

Leefomgeving en duurzaamheid

De noodzaak om in te spelen op klimaatveranderingen is een wereldwijde opgave en dus ook voor de binnenstad van Groningen. Met meer ruimte voor groen, het gebruik van het aanwezige water en nieuwe manieren waarop we om kunnen gaan met veranderingen in neerslagpatronen werken we via de concrete uitvoeringsprojecten aan de verbetering van de leefomgeving.

Stadsbeheer

Eenzijds krijgen de aanpassingen van de openbare ruimte hun beslag in de reguliere beheerprogramma's. De aanpak van sleetse plekken of de vervanging van gele steentjes kan zo voordelen opleveren in het dagelijks beheer. Anderzijds sluiten we met de uitvoeringsprojecten aan op geplande beheer- en onderhoudswerkzaamheden (zoals de herinrichting Diepenring) en maken zo werk met werk.

Stadstoezicht

Veel van de inspanningen vanuit Stadstoezicht zijn gericht op de binnenstad. De warenmarkt, de inpassingen van evenementen en het toezicht en handhaving op het dagelijks gebruik zijn essentiële onderdelen van het functioneren en de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de binnenstad. De veranderingen in de openbare ruimte laten we daarom aansluiten op de dagelijkse praktijk van Stadstoezicht. Zo vergt het Masterplan voor de Warenmarkt op termijn bijvoorbeeld aanpassingen van de Vismarkt. Daarnaast vragen veranderingen zoals het fietsparkeren en de stedelijke distributie soms ook een andere of intensievere wijze van handhaving.

3. Voortgang en agenda

Uitvoeringsagenda

Het uitvoeringsprogramma bevat meer dan 50 projecten, plannen en activiteiten. De hoogtepunten van onze uitvoeringsagenda voor de komende jaren zijn weergegeven in onderstaand schema. Dit is de grote lijn waarlangs wij werken en communiceren. In de bijlagen zijn alle projecten weergegeven, geclusterd naar gebied of onderwerp, voorzien van planning, kosten en dekking en van een korte inhoudelijke beschrijving.

Stand van zaken 2017

In het eerste uitvoeringsprogramma (2016) is benoemd welke projecten in 2016/2017 worden gestart of uitgevoerd. In onderstaande tabel is de actuele stand van zaken (zomer 2017) van deze projecten weergegeven:

	Project loopt / volgens planning
	Project gereed
	Project nog niet gestart
	Project niet meer apart in uitvoeringsprogramma

Nr	Project	Voortgang	Stand van zaken
A	Inrichtingsleidraad Nieuwe Stadsruimtes		
	Inrichtingsleidraad	Gereed	Besluitvorming
C	Herinrichting West		
5	Herinrichting A-straat/Brugstraat	Uitwerken Definitief Ontwerp	Start uitvoering A-straat eind 2017
6	Herinrichting Munnekeholm	Uitwerken Definitief Ontwerp	Start uitvoering begin 2018
8	Fiets: Slimme Route West	Planvorming gereed	Besluitvorming Start uitvoering eind 2017
9	OV: herinrichting route Eeldersingel/Westerhaven/Aweg	In uitvoering	Gereed najaar 2017
10	OV: nieuwe centrumhalte Westerhaven	In uitvoering	Gereed najaar 2017
11	Onderzoek alternatief vervoer West	Uitwerking gereed	Start pilot najaar 2017
14	Gebiedsontwikkeling Historisch Museumkwartier	Projectdefinitiefase	Planvorming museum gestart
15	A-kwartier: uitvoering visie	In uitvoering	Gereed 2019
D	Herinrichting Oost		
21	Verbeteren aanlooproute vanaf P-garage Boterdiep	Uitgevoerd 2016	Gereed
E	Herinrichting Oost		
26	Herinrichting Diepenring	In uitvoering	Fase1 : gereed najaar 2017 Fase2 : gereed najaar 2018
27	Nieuwe brug bij Kattendiep	Opstellen Voorlopig Ontwerp	Voorlopig Ontwerp gereed begin 2018
28	OV: nieuwe haltes bij Schouwborg en Provinciehuis	Inventarisatie/analysefase	Besluitvorming PvE begin 2018
29	Fiets: Slimme route Oost via Diepenring	In uitvoering	Gereed najaar 2018
30	Visie Wonen op het water	Visie gereed	Ontwikkeling uitvoeringsprogramma
F	Opfrisbeurt openbare ruimte		
31	Opschonen verkeersborden binnenstad (inventarisatie)	Planvorming	Besluitvorming 2017
32	Aanpak sleetse plekken: inventarisatie	Inventarisatie gereed	Verkenning 2018
33	Pleinen-project binnenstad: inventarisatie	Inventarisatie gereed	Opgenomen in Inrichtingsleidraad

NR	Project	Voortgang	Stand van zaken
G	Verbeteren beleving en verblijfsklimaat		
34	Visie toerisme	Inventarisatie/analysefase	Uitwerking 2018
35	Programmering evenementen	Jaarlijks programma	Continu
36	Gastvrijheidsprogramma	Samenwerking werkgroep	Continu In toeristische
H	Een aantrekkelijk winkellandschap		
40	Masterplan warenmarkt (visie)	Planvorming opstelling markt	Uitwerking eind 2017
I	Ruimte voor kenniseconomie		
41	Aanpak Slimme Binnenstad (Smart City)	Nog te starten	
42	Faciliteren kleinschalige werkvormen, vernieuwende kantoor- en/of productieconcepten	Doorlopend via vergunningverlening	Continu
J	Wonen in en direct bij de binnenstad		
43	Stimuleren wonen verschillende doelgroepen	Doorlopend	Continu
	Start: Woonmanifestatie Binnenstad	Presentatie plannen architecten	Oplevering projecten 2019/2020
44	Verkennen (her)ontwikkelmogelijkheden	Doorlopend	Opgenomen in Stimuleren wonen verschillende doelgroepen (43)
K	Bereikbaarheid: fiets en fietsparkeren		
45	Experimenten met fiets in voetgangersgebied	Projectstart	Looptijd 2017/2018
47	Ontwikkelen handhavingsbeleid	Nog te starten	Opgenomen in Aanvalsplan fietsparkeren (46)
L	Bereikbaarheid: bevoorrading/logistiek		
48	Andere venstertijden i.c.m. handhaving	Implementatie 1 januari 2017	Uitwerken handhaving 2017
49	Uitwerking Green Deal stadsdistributie	Planvorming	Tot en met 2025
M	Communicatie		
50	Binnenstadscampagne Ruimte voor jou	Vorbereiding gereed 2016	Continu 2016-2021
N	Monitoring		
	Monitoring	Inventarisatie beschikbare gegevens	Uitwerken monitor eind 2017

Toelichting

Het verbeteren van de aanlooproute vanaf P-garage Boterdiep (21) is afgerond in 2016 en wordt daarom verwijderd uit de lijst van nog uit te voeren projecten (bijlage 2).

De communicatiecampagne 'Ruimte voor jou' (50) is ontwikkeld en vast onderdeel geworden van de uitvoering van visie en projecten en daarom nu niet meer opgenomen als apart project in het programma.

De inventarisatie van pleinen en hun betekenis (33) is onderdeel geworden van de Inrichtingsleidraad. Daarnaast zijn er een meerdere continu lopende activiteiten zoals de programmering van evenementen (35), het gastvrijheidsprogramma (36) en het faciliteren van kleinschalige werkvormen en vernieuwende kantoor/productiegebouwen (42) die nu zijn opgenomen in het primaire werkproces. Aparte vermelding in de projectenlijst is niet meer nodig. Het project Verkennen (her)ontwikkelmogelijkheden (44) is een continue activiteit, ondersteunend aan in het project Stimuleren wonen voor verschillende doelgroepen (43) en is daar nu in opgenomen.

Het experimenteren met fiets en fietsparkeren in voetgangersgebied (45) pakken we nu steviger op in het project Fietsparkeren Binnenstad, gericht op korte

termijn oplossingen en -maatregelen, met als doel de overlast door gestalde fietsen op specifieke plekken te verminderen.

De ontwikkeling van het handhavingsbeleid voor fietsparkeren (47) moet nog starten. Handhaving is onderdeel en sluitstuk van het palet aan oplossingen voor fietsparkeren en daarom nu opgenomen in het project Aanvalsplan fietsparkeren (46). Dat project omvat de integrale ontwikkelingslijn: eerst voldoende stallingscapaciteit realiseren, via gedragsbeïnvloeding en communicatie gebruikers daar naar toe leiden en pas als dat onvoldoende werkt willen we overgaan tot handhaving.

Nieuwe projecten

De binnenstad is continu in ontwikkeling en de aandacht voor de binnenstad leidt ook tot nieuwe activiteiten en projecten. Aan het uitvoeringsprogramma zijn daarom nu de volgende projecten toegevoegd:

- **Parkeren op de Diepenring (52)**
een verkenning naar de mogelijkheden het aantal parkeerplaatsen op de Diepenring te verminderen, naar aanleiding van een motie van de gemeenteraad (december 2016)

- **Zitgelegenheid Martinierkerkhof (53)**
aanbrengen tijdelijke zitvoorziening/stoeltjes in Martinierkerkhof tijdens de zomerperiodes
- **Integrale visie op de Diepenring (54)**
actualisatie van de visie "Parels en de Ketting" uit 2010, ter bewaking van de samenhang in de diverse projecten op de Diepenring
- **Herontwikkeling BIM-locatie (55)**
verkennen van de mogelijkheden voor ontwikkeling van de BIM-locatie tot meer gebruik van de waterkant voor wonen, recreëren, horeca of andere bestemmingen.

Prioritering

De ambities zijn groot en de lijst van projecten in het uitvoeringsprogramma is lang. Niet alle projecten kunnen ineens worden gerealiseerd en niet alle investeringen zijn financieel gedekt.

Daarom ligt de focus voorlopig eerst op het realiseren van de nieuwe busroutes West en Oost, het opnieuw inrichten van de daarmee vrijgekomen ruimte binnen de Diepenring en noodzakelijke flankerende maatregelen. Voor andere elementen zoals de verhoging van het kwaliteitsniveau vanuit de inrichtingsleidraad, de uitbreiding van de halte Zuiderdiep, herinrichting Grote Markt, etc. zoeken we de financiële ruimte.

Wat doen we in 2017/2018

In de tweede helft van 2017 en in 2018 gaan we met de volgende ambities aan de slag:

- Uitvoering herinrichting A-straat/Brugstraat/Munnekeholm
- Planvorming en uitvoering Voorplein Akerk en Minervaplein
- Planvorming en start uitvoering nieuwe Kattenbrug
- Planvorming busroute Oost, inclusief nieuwe halte bij Schouwburg/ Provinciehuis
- Pilot en evaluatie alternatief vervoer West en uitwerking op binnenstadsniveau
- Planvorming en uitrol maatregelen fietsparkeren
- Doorlopend uitvoering visie A-kwartier
- Verkenning handhaving venstertijden stadsdistributie
- Start verkenning Grote Markt

In de bijlage 1 en 2 is een overzicht opgenomen van het volledige uitvoeringsprogramma, met een toelichting per project in bijlage 3.

Om vast te kunnen stellen of de investeringen leiden tot de beoogde resultaten en of bijsturing noodzakelijk is, gaan we een binnenstadsmonitor (51) samenstellen. Daarmee volgen we de ontwikkeling van de binnenstad en de effecten van maatregelen.

4. Investeringsbeeld en Financiële kaders

Financieel kader

Voor de realisatie van projecten in de eerste fase van het uitvoeringsprogramma is nu in totaal ongeveer 24 miljoen euro gereserveerd. Daarvoor zijn de volgende dekkingsbronnen beschikbaar:

- 20 miljoen euro uit reguliere gemeentebegroting “aanpak Diepenring” (gebaseerd op 1 miljoen euro structureel beschikbaar in de gemeentebegroting vanaf 2017, het huidige rentepercentage en afschrijving in 40 jaar)
- 2,5 miljoen euro uit de herziening van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV)
- 1,4 miljoen euro door een voorbeslag op de verwachte incidentele vrijval van het budget “aanpak Diepenring” in de jaren 2017, 2018 en 2019
- 0,2 miljoen euro vanuit de OV-voorziening

Inzet van middelen

Er is een driedeling aan te brengen in de inzet van beschikbare middelen:

- 22,5 miljoen euro is bestemd voor investeringen in infrastructurele aanpassingen en inrichting van de openbare ruimte.
- 1,4 miljoen euro wordt ingezet voor de programmaplankosten in de

periode 2016-2017. Dit betreft dan de uitvoeringsorganisatie binnenstad, plankosten alternatief vervoer, ontwikkelingskosten van de Inrichtingsleidraad, de Binnenstadscampagne en diverse voorbereidende onderzoeken.

- 0,2 miljoen euro vanuit de OV-voorziening is specifiek toegewezen aan de voorbereiding en exploitatie van de pilotfase Alternatief vervoer West

Uitvoering

De raad heeft hiervoor op 24 februari 2016 en op 29 juni 2016 de begroting en planvoorbereidings- en uitvoeringskredieten beschikbaar gesteld voor:

- Plankosten voor de projectuitwerking van Bussen over West, A-straat, Brugstraat en Munnekeholm, Bussen over Oost inclusief Kattenbrug tot en met 2017
- Bijdrage aan herinrichting Diepenring
- Inrichtingsplan Bussen over West, inclusief de nieuwe centrumhalte West
- Inrichtingsplan Binnenstad West: A-straat, Brugstraat en Munnekeholm, inclusief A-plein en Minervaplein
- Pilot Alternatief vervoer West

De totaal geraamde kosten van deze projecten bedragen 7.201.000 euro. Deze kosten worden gedekt uit de 20 miljoen euro "Aanpak Diepenring" en 200.000 vanuit de OV-voorziening. Voor de overige projecten is een indicatieve raming uitgewerkt en opgenomen in de begroting. Als eind 2017 ook de aanbesteding van de A-straat/Brugstraat/Munnekeholm heeft plaatsgevonden en een voorlopige raming van de nieuwe brug over het Kattendiep beschikbaar is, herzien we de programmabegroting en leggen die ter besluitvorming voor. Hierin worden dan de wijzigingen meegenomen die zich hebben voorgedaan in de afgelopen periode als gevolg van de uitvoering, de gewijzigde inzichten die zijn ontstaan met betrekking tot de nog uit te voeren projecten en veranderingen in het financieel kader door bijvoorbeeld aanpassingen van rentestanden. Ook betrekken we daarbij de wijze en volgorde van prioritering van projecten binnen de beschikbare middelen.

Projectendekking

In bijlage 1 en 2 is het volledige projectenoverzicht opgenomen, met een toelichting per project in bijlage 3. Niet al deze ambities en projecten uit de visie zijn financieel gedekt. In het uitvoeringsprogramma 2016 is al benoemd dat het noodzakelijk is om te faseren. Daarom is er een eerste kernpakket van maatregelen gedefinieerd dat de basis legt voor de visie. Dit pakket bestaat in grote lijnen uit het verplaatsen van de busroutes en de herinrichting van de daardoor vrijkomende ruimte in de binnenstad en is bij de totstandkoming van

de visie globaal geraamd op 22,5 miljoen euro.

Uitgangspunt bij deze raming is een herinrichting conform Ruimte voor Ruimte, gebaseerd op hiervoor gebruikelijke normbedragen en ervaringscijfers per m2. Het asfalt wordt vervangen door gele steentjes en waar nu al gele steentjes liggen, wordt bestaand materiaal zo veel mogelijk hergebruikt. In bijlage 4 is weergegeven welke straten nu uitmaken van dat pakket van 22,5 miljoen euro. Daarnaast zijn voor het totaalbeeld ook meerdere projecten opgenomen die onderdeel zijn van de binnenstadsvisie, maar al een eigen uitvoerings- en financieringslijn kennen. Zo is de inrichting van de Nieuwe Markt (3) onderdeel van de bouw van het Forum (2 miljoen euro), is de herinrichting van het A-kwartier (15) een zelfstandig lopend project (3,9 miljoen euro) en zijn in bestaande budgetten middelen beschikbaar voor visie- en beleidsvorming.

Knelpunten en ambities

Bij de uitwerkingen van projecten zijn de beschikbare financiële middelen bepalend. Desondanks kunnen er (financiële) knelpunten ontstaan bij de uitwerking van de maatregelen en leiden de ongedekte ambities tot een grotere financieringsbehoefte.

Knelpunten

Op dit moment zijn de volgende knelpunten gesignaleerd:

1. Flankerende maatregelen: alternatieve fietsroute Astraat/Brugstraat

Bij de ontwikkeling van het Inrichtingsplan voor Astraat/Brugstraat/Munnekeholm (5/6) is gebleken dat het stimuleren van alternatieve fietsroutes noodzakelijk is om de druk op de fietsroute Astraat/Brugstraat te verminderen. Voor deze, nog nader uit te werken, flankerende fietsmaatregelen (Hoge der A, Kleine der A, Reitemakersrijge, Westerhavenstraat, plek Abrug) dient rekening gehouden te worden met een extra benodigd investeringsbedrag van ca. 900.000 euro.

=> De voorgestelde oplossing is een herprioritering binnen de beschikbare 22,5 miljoen euro voor de Binnenstadvisie. Latere projecten, bijvoorbeeld de herinrichting van de oude Ebbingestraat (18) of het Kwinkenplein (19) zijn dan eerst niet meer volledig gedekt. Een andere mogelijke oplossing is om extra middelen beschikbaar te stellen via het Gebiedsprogramma 2018, waar dit onderwerp als één van de specifieke knelpunten naar voren is gekomen.

2. Vergrote plek A-kerk

Bij de ontwikkeling van het Inrichtingsplan voor Astraat/Brugstraat/Munnekeholm (5/6) is gebleken dat voor het creëren van een goed plein/

plek voor de A-kerk een groter gebied heringericht moet worden dan eerder voorzien. Daarvoor dient rekening gehouden te worden met een extra benodigd investeringsbedrag van ca. 520.000 euro.

=> Ook hiervoor wordt voorgesteld deze op te lossen door te herprioriteren binnen de beschikbare 22,5 miljoen euro voor de Binnenstadvisie.

3. Alternatief vervoer West

Het onderzoek naar het Alternatief vervoer West (11) heeft inmiddels geleid tot een uitgewerkt experiment van 2 jaar. Voor de aanschaf van voertuigen, de exploitatie en de begeleiding en evaluatie van het experiment is voor de gehele periode een bedrag van 450.000 euro benodigd.

=> Voor 200.000 euro is dekking gevonden vanuit de OV-voorziening (raadsbesluit april 2017), voor 250.000 euro wordt een beroep gedaan op extra middelen vanuit de begroting 2018/2019.

4. Sturing programma binnenstad

De kosten voor aansturing van het volledige programma en de Binnenstadscampagne lopen door gedurende het gehele uitvoeringsprogramma, maar zijn nu gedekt tot en met 2017. Voor 2018 dient rekening te worden gehouden met een benodigd budget van 450.000 euro.

=> Deze kan worden opgelost door inzet van het budget voor stedelijke vernieuwing (als onderdeel van de voorstellen voor de gemeentebegroting 2018)

5. Voorbereidingsprojecten zonder budget

In 2018 willen we starten met de voorbereidingen van een aantal projecten uit het uitvoeringsprogramma, zoals de Herinrichting Grote Markt (1), de Gebiedsontwikkeling Noordwand (4) en het vervolg op de stedelijke distributie/venstertijden (48/49) en nieuwe projecten waaronder de BIM-locatie (55). We verwachten daarvoor in 2018 350.000 euro nodig te hebben.

=> Ook deze voorbereidende onderzoeken willen we uitvoeren met inzet van het budget voor stedelijke vernieuwing (als onderdeel van de voorstellen voor de gemeentebegroting 2018)

6. Flankerende maatregelen: centrumhalte Zuiderdiep en kruisingen Oosterstraat/Gelkingestraat

Het is de verwachting dat de huidige halte op het Zuiderdiep tussen Herestraat en Oosterstraat een substantieel deel van de functie van de huidige halte Grote Markt zal gaan overnemen als de bus de nieuwe route over de Diepenring rijdt. We onderzoeken (24) daarom of de huidige halte Zuiderdiep voldoende

is toegerust op dat grotere aanbod van passagiers. We houden er rekening mee dat aanpassingen van capaciteit (wachtende passagiers), toegankelijkheid en kwaliteit noodzakelijk zijn om de functionaliteit van centrumhalte te kunnen blijven vervullen. Daarnaast onderzoeken we of aanpassingen van de kruisingen met de Oosterstraat en Gelkingestraat noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid. Eventuele aanpassingen zijn extra flankerende maatregelen en randvoorwaardelijk voor het project Bussen over Oost.

=> Het onderzoek naar eventueel noodzakelijke maatregelen is onderdeel van het project Bussen over Oost. Een minimale investering voor deze maatregelen is geschat op 900.000 euro. Daarmee is in de huidige financiële begroting nog geen rekening gehouden en dit betrekken we bij de herziening van de begroting eind 2017.

Waarborgen voortgang uitvoeringsprogramma

De voorgestelde werkwijze is om door herprioritering de voortgang van het uitvoeringsprogramma voor 2018 te waarborgen. We voegen dan de flankerende toe aan het kernpakket. Dit kan tot gevolg hebben dat er voor maatregelen die later gepland zijn eerst onvoldoende ruimte is en er een tekort op het kernpakket van 22,5 miljoen euro ontstaat. Bij de herziening van de programmabegroting eind 2017 werken we dit verder uit.

Ambities

We zijn gestart met de uitwerking van het kernpakket. Dit kernpakket is gedefinieerd op basis van prioritering en mede ingegeven door de beperkte beschikbaarheid van middelen. Onze ambitie voor de binnenstad is echter groter. Die is grofweg op te delen in een 3-tal categorieën:

1. Kwaliteit van de inrichting

De Inrichtingsleidraad Nieuwe Stadsruimtes geeft het handvat voor de uitwerking van de projecten in de binnenstad en verbeeld ook het mogelijke kwaliteitsniveau van de inrichting. Dit gewenste kwaliteitsniveau bevat ten opzichte van het kernpakket nieuwe elementen zoals bijvoorbeeld stoepen, groen, verlichting, zitgelegenheden, ruimte voor terrassen, het gebruik van de kades en de wachtruimtes van de nieuwe centrum-bushaltes.

=> Het streven naar een hoger kwaliteitsniveau leidt tot een extra financieringsbehoefte van 4,3 miljoen euro voor de projecten in het kernpakket van 22,5 miljoen euro

2. Projecten op PM

Het uitvoeringsprogramma bevat nog diverse ongedekte projecten, bovenop het kernpakket. De totale investeringsopgave is daarbij uiteraard afhankelijk van

de inkleuring van de ambities uit Bestemming Binnenstad. De richting hiervoor is gegeven in de Inrichtingsleidraad. Maar er zijn ook andersoortige kosten zoals de jaarlijkse exploitatielasten voor alternatief vervoer, er vanuit gaande dat de eerste experimenten leiden tot een binnenstadbrede implementatie.

=> Steeds onderzoeken we welke investeringen weggezet kunnen worden via reguliere programma's en budgetten en voor welke projecten extra middelen nodig zijn. De totaal extra benodigde investeringsruimte voor de uitvoering van de binnenstadvisie is nu globaal geschat op 9,7 miljoen euro in de periode tot en met 2030. De omvang van structurele exploitatielasten van alternatief vervoer kunnen pas na afloop van de lopende experimenten worden bepaald.

3. Nieuwe projecten en ontwikkelingen

Tot slot zijn er ontwikkelingen te verwachten die in de komende jaren kunnen gaan leiden tot nieuwe projecten in uitvoeringsprogramma. Zo vraagt bijvoorbeeld het nieuwe Masterplan voor de warenmarkt straks om een herinrichting van de Vismarkt, inclusief vernieuwing van de ondergrondse infrastructuur. Daarnaast constateren we dat er een nieuwe integrale visie op de noordelijke en oostelijke Diepenring nodig is, om de samenhang in alle verschillende initiatieven en lopende projecten te kunnen waarborgen. En in de Inrichtingsleidraad wordt een beeld geschetst van een mogelijke herinrichting

van het volledige Gedempte Zuiderdiep. Tot slot merken we dat handhaving van ingezet beleid en regelgeving soms noodzakelijk is om dat beleid ook effectief te laten zijn. Soms kan dat via tijdelijke intensivering, maar ook door inbedding in het reguliere handhavingproces.

=> Nieuwe projecten doen een extra beroep op de beschikbaarheid van middelen. Soms voor investeringen, soms voor structurele lasten. De totaal extra benodigde investeringsruimte voor de uitvoering van nieuwe projecten en ambities is nu globaal geschat op 23,9 miljoen euro in de periode tot en met 2030. Daarin is ook rekening gehouden met veranderingen in het prijsniveau van uitvoeringsprojecten, bijvoorbeeld als gevolg van indexering en marktontwikkelingen.

Op basis van een globale verkenning naar extern aanvullend geld in 2016, hebben we geconcludeerd dat er in Europa en op nationaal niveau nu geen subsidies beschikbaar zijn voor herinrichtingsprojecten zoals in onze binnenstad. Op nationaal niveau zijn vanuit de VNG wel bewegingen gaande om op termijn weer te komen tot een fonds voor de (co)financiering van (fysieke) investeringen in grote steden. Als dit succesvol is, zal dat op zijn vroegst in een volgende kabinetsperiode een vervolg krijgen. Daarnaast blijven we op zoek naar andere externe middelen, zoals subsidies, bijdragen van belanghebbenden of andere partijen, deelname aan innovatietrajecten of via slimme vormen van samenwerking.

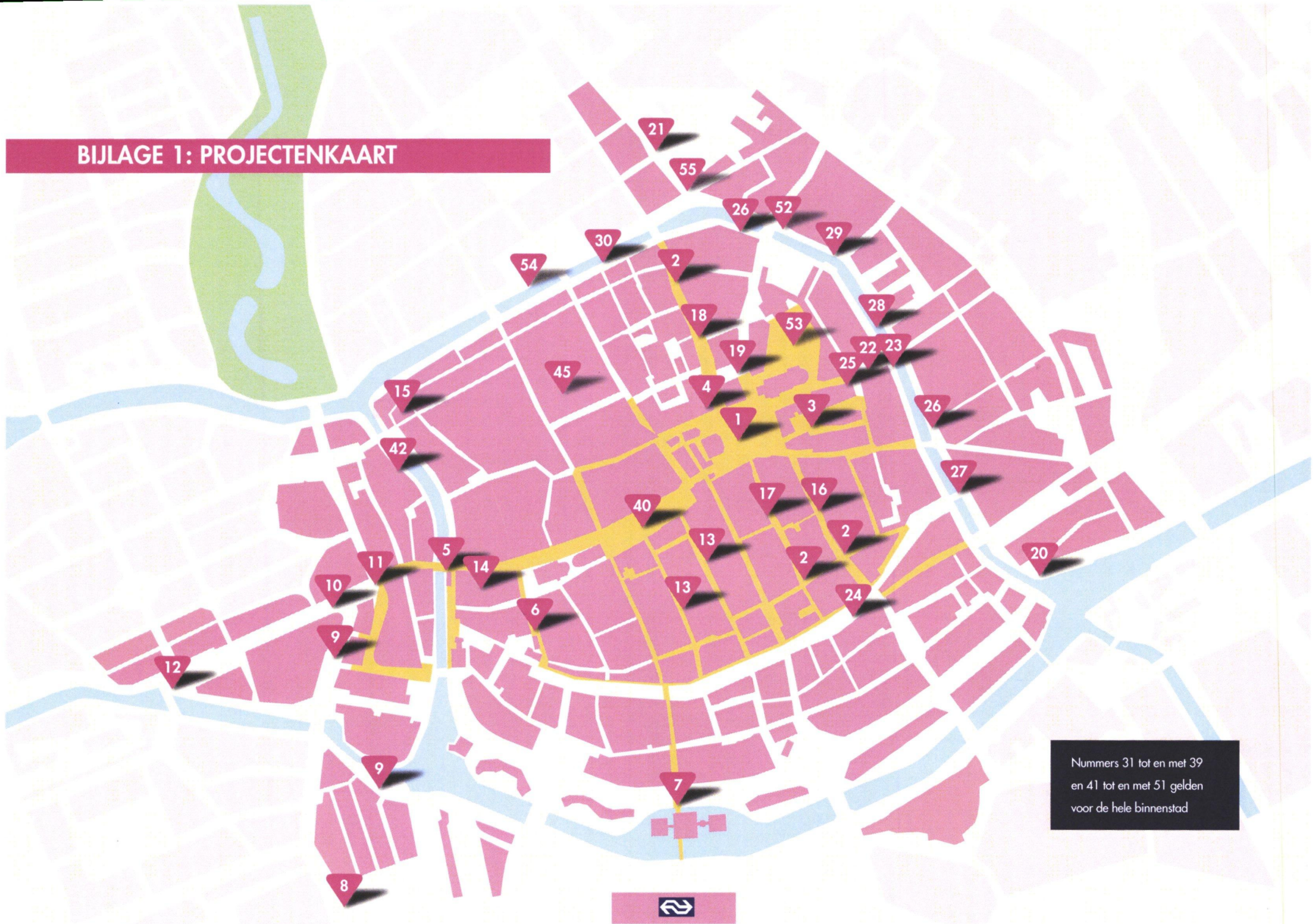
Samenvattend

Een en ander betekent dat we voor de nog ontbrekende middelen vooral binnen onze eigen begroting moeten kijken: door herprioritering binnen bestaande programma's, of door het inzetten van nieuw geld. Alles overziende lijkt er een in de periode tot 2030 een extra behoefte aan investeringsruimte te zijn van 42 miljoen euro in de binnenstad te zijn. 16,1 miljoen euro is verbonden aan de visie binnenstad en het bijbehorende maatregelenpakket. Voor nieuwe stappen in de vertaling van de ambities van de binnenstad (nieuwe projecten en ontwikkelingen) is de extra financieringsbehoefte geschat op 23,9 miljoen euro.

Deze opgave betrekken we bij de vorming van een Stedelijk Investeringsfonds. In de herziene programmabegroting eind 2017 laten we zien hoe we de huidige beschikbare middelen inzetten. Daarnaast kunnen sommige ingrepen zoals de exploitatie van het alternatief vervoer of een intensivering van handhaving leiden tot extra lasten op de jaarlijkse gemeentebegroting. Naast eigen middelen blijven we ook nadrukkelijk op zoek naar externe middelen, bijvoorbeeld in de vorm van subsidies, bijdragen van belanghebbenden of andere partijen, deelname aan innovatietrajecten of via slimme vormen van samenwerking.

Onderdeel	Extra benodigd budget (miljoen euro)	Totaal (miljoen euro)
<i>Visie en uitvoeringsprogramma</i>		16,1
Flankerende maatregelen	1,8	
Kwaliteitsniveau Inrichtingsleidraad	4,3	
PM-projecten	9,7	
Programmaplankosten (2019 - 2023)	2,3	
<i>Nieuwe ambities</i>		23,9
Nieuwe kansen en ontwikkelingen	23,9	
Totaal		42,0

BIJLAGE 1: PROJECTENKAART

Nummers 31 tot en met 39
en 41 tot en met 51 gelden
voor de hele binnenstad

BIJLAGE 2: PROJECTENTABEL

Projectenoverzicht uitvoeringsprogramma Binnenstad

	onderdeel kernpakket 22,5 miljoen euro
	gedekt/te dekken uit andere bronnen
	nog geen raming beschikbaar en/of nog geen dekking beschikbaar
	aanvullend budget
	project gereed
	planvorming/uitvoering

Project	Gebied	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Status	Kostenraming	Dekking (+bron)
B Herinrichting: Grote Markt										
1	Herinrichting Grote Markt							Start planvorming 2018	PM	
2	Fietsroute Grote Markt							zie 1	PM	
3	Inrichting Nieuwe Markt, verbinding met Grote Markt							In uitvoering, gereed 2019	2.000.000	Forum
4	Gebiedsontwikkeling Noordwand							Visievorming	PM	
C Herinrichting: West										
5	Herinrichting A-sstraat/Brugstraat							Uitvoering 2017/2018		1 mln. (s) + ISV
6	Herinrichting Munnekeholm							Uitvoering 2018		1 mln. (s) + ISV
7	Verbeteren aanlooproute vanaf Hoofdstation: * verbeteren aansluiting station-Werkmanbrug							Nog te starten	PM	
								Gereed 2023	1.000.000	Spoorzone
8	Fiets: Slimme route West							Uitvoering 2017	650.000	Fietsstrategie
9	OV: herinrichting route Eeldersingel/Westerhaven/A-weg							Uitvoering 2017		1 mln. (s) + ISV
10	OV: nieuwe centrumhalte Westerhaven							Uitvoering 2017		1 mln. (s) + ISV
11	Alternatief vervoer West							Pilot 2017-2019	450.000	oa. OV-voorziening
12	Nieuwe route autoverkeer west							Uitvoering 2017		1 mln. (s) + ISV
13	Gebiedsontwikkeling Haddingestraat/Pelsterstraat							Nog te starten	PM	
14	Gebiedsontwikkeling Museumkwartier (visie)							Planvorming	PM	
15	A-kwartier: uitvoering visie							Uitvoering t/m 2019	3.930.000	oa. ISV, Wonen

Project	Gebied	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Status	Kostenraming	Dekking (+bron)
D Herinrichting: Oost										
16	Herinrichting Oosterstraat	Oost						Nog te starten		1 mln. (s) + ISV
17	Herinrichting Gelkingestraat	Oost						Nog te starten		1 mln. (s) + ISV
18	Herinrichting Oude Ebbingestraat	Oost						Nog te starten		1 mln. (s) + ISV
19	Herinrichting Kwinkplein (incl. taxistandplaats)	Oost						Nog te starten		1 mln. (s) + ISV
20	Verbeteren aanlooproute vanaf Sontplein:	Oost						Nog te starten	PM	
	* aanleg fiets-/voetgangersbrug Eemskanaal	Oost							4.000.000	Eemskanaalzone
	* herinrichting route via Oosterkade	Oost							PM	
	* herinrichting Steentilbrug	Oost							PM	
22	Aanlooproute St. Jansstraat	Oost						Planvorming		1 mln. (s) + ISV
23	Onderzoek alternatief vervoer Oost	Oost						Nog te starten		Programmasturing
24	OV: onderzoek vergroten centrumhalte Zuiderdiep	Oost						Onderzoek		1 mln. (s) + ISV
25	Muziekschool/Kunstencentrum VRIJDAG	Oost						Onderzoek	PM	
E Herinrichting: Diepenring										
26	Herinrichting Diepenring	Diepen						Uitvoering 2017/2018		bijdrage uit 1 mln. (s)
27	Nieuwe brug bij Kattendiep	Diepen						Planvorming		1 mln. (s) + ISV
28	OV: nieuwe haltes bij Schouwburg en Provinciehuis	Diepen						Planvorming		1 mln. (s) + ISV
29	Fiets: Slimme route Oost via Diepenring	Diepen						Uitvoering 2017		bijdrage uit 1 mln. (s)
30	Wonen op het water/Watervisie	Diepen						Visie gereed	PM	
52	Parkeren op de Diepenring	Diepen						Planvorming	PM	
54	Integrale visie Diepenring	Diepen						Nog te starten	PM	
55	Herontwikkeling BIM-locatie	Diepen						Nog te starten	PM	

Project	Gebied	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Status	Kostenraming	Dekking (+bron)
F Opfrisbeurt openbare ruimte										
31	Opschonen verkeersborden binnenstad (inventarisatie)	bistad	■					Inventarisatie 2017		1 mln. (s) + ISV
32	Aanpak sleetse plekken	bistad	■	■				Planvorming	PM	
G Verbeteren beleving en verblijfsklimaat										
34	Visie toerisme	bistad	■	■				Uitwerking 2017/2018	regulier	
53	Zitgelegenheid Martinikerkhof	bistad	■					Planvorming	PM	
H Een aantrekkelijk winkellandschap										
37	Inspelen op veranderend winkellandschap	bistad						Continu	regulier	
38	Acquisitie nieuwe (retail- en horeca) formules	bistad						Continu	regulier	
39	Evaluatie winkeltijdenbeleid (avond), pilots	bistad			■			Nog te starten	regulier	
40	Masterplan warenmarkt (visie)	bistad	■					Planvorming	regulier	Stadstoezicht
I Ruimte voor kenniseconomie										
41	Aanpak Slimme Binnenstad (Smart City): voor en door bewoners, bezoekers en ondernemers	bistad						Nog te starten	PM	
J Wonen in en direct bij de binnenstad										
43	Stimuleren wonen voor verschillende doelgroepen	bistad						Continu	regulier	Woonvisie
	* woonmanifestatie binnenstad	bistad	■					Gereed 2017	regulier	Woonvisie
K Bereikbaarheid: fiets en fietsparkeren										
45	Fietsparkeren binnenstad	bistad	■					Uitvoering 2017/2018	510.000 / PM	Fietsstrategie
46	Aanvalsplan Fietsparkeren	bistad	■	■				Planvorming 2017/2018	PM	Fietsstrategie

Project	Gebied	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Status	Kostenraming	Dekking (+bron)

L Bereikbaarheid: bevoorrading/logistiek

48	Andere venstertijden i.c.m. slimmer handhaven	bistad						Uitwerking 2017/2018	PM	
49	Verdere uitwerking Green Deal stadsdistributie	bistad			continu			Continu	regulier	

N Monitoring

51	Monitoring	bistad			continu			Uitwerking begin 2018	PM	

Afgeronde projecten in 2016/2017

Gebied

A Leidraad herinrichting openbare ruimte

D Herinrichting: Oost

21	Verbeteren aanlooproute vanaf P-garage Boterdiep:	Oost

Projecten niet meer in het uitvoeringsprogramma

Gebied

F Opfrisbeurt openbare ruimte

33	Pleinen-project binnenstad: inventarisatie	bistad

G Verbeteren beleving en verblijfsklimaat

35	Programmering (evenementen, klein/groot)	bistad

36	Gastvrijheidsprogramma	bistad

I Ruimte voor kenniseconomie

42	Faciliteren van ruimte voor kleinschalige werkvormen, vernieuwende kantoor- en/of productieconcepten	bistad

J Wonen in en direct bij de binnenstad

44	Verkennen (her)ontwikkelmogelijkheden	bistad

M Communicatie

50	Binnenstadscampagne	bistad

BIJLAGE 3: KORTE BESCHRIJVING PER PROJECT

A. Inrichtingsleidraad Nieuwe Stadsruimtes

Doel: richtinggevende uitgangspunten formuleren voor de herinrichting van de openbare ruimte in de binnenstad op basis van gebruik.

Omschrijving: in samenwerking met het landschapsarchitecten bureau LOLA is de inrichtingsleidraad voor de openbare ruimte ontwikkeld. De leidraad geeft richting aan de wijze waarop gebruik, ontwerp, beheer en handhaving van de openbare ruimte in de binnenstad gestalte kan krijgen. De leidraad legt de verbinding tussen de binnenstad als geheel en concrete vraagstukken op straat- of pleinniveau. Het beoogde gebruik staat centraal en er is aandacht voor de aansluiting van de ruimtelijke inrichting op de gebouwde omgeving.

Status: Gereed, bespreking door de gemeenteraad september 2017

1. Herinrichting Grote Markt

Doel: Opnieuw inrichten van de Grote Markt als centrale plek en huiskamer van de binnenstad.

Omschrijving: Het herinrichten van de Grote Markt als hét hart van de binnenstad is één van de meest markante projecten van de visie Bestemming Binnenstad. Wanneer de bussen aan de oostzijde een nieuwe route rijden en het Forum is geopend, ontstaat de ruimte om met de Grote Markt aan de slag te gaan. Het is een unieke kans de betekenis van de Grote Markt opnieuw te formuleren en te vertalen in een nieuw inrichtingsplan. Het tijdelijke Informatiecentrum verdwijnt,

maar laat ook een leegte achter. De loop- en fietsstromen veranderen en ook het gebruik en karakter van het plein zullen met de nieuwe oostwand en Forum niet hetzelfde meer zijn. Wat de opgaven zijn, wat we hier mee willen en wat mogelijk is, is een gezamenlijk vraagstuk voor de hele stad (gebruikers, bewoners, ondernemers, etc.). We gaan een ontwerpproces inrichten, met participatie als centrale lijn.

Status: Start planvorming 2018

2. Fietsroute Grote Markt

Doel: Definiëren van een heldere en rechtstreekse noord-zuid fietsroute over de Grote Markt.

Omschrijving: Vanaf 2019 rijdt de bus niet meer over de Grote Markt en dus ook niet meer door Oosterstraat en Gelkingestraat. Zo ontstaat ruimte om de noord-zuid fietsroutes uit de Fietsstrategie opnieuw in te richten.

In de binnenstad zijn Oosterstraat en/of Gelkingestraat samen met de Oude Ebbingestraat onderdeel van die noord-zuid routes. De manier waarop de fiets over of langs de Grote Markt kan rijden en dus hoe de routes precies kunnen worden gelegd, is een vraagstuk in de totale opgave voor het plein (zie 1).

Status: Onderdeel van planvorming Grote Markt (1), te starten in 2018

3. Inrichting Nieuwe Markt, verbinding met de Grote Markt

Doel: Realiseren van een nieuw plein in de binnenstad als onderdeel van het project Forum, aangesloten op de Grote Markt.

Omschrijving: Door de complete vernieuwing van de oostwand van de Grote Markt wordt het plein aan de oostzijde 17 meter kleiner. De nieuwe gebouwen staan verder naar voren, de bebouwingsdiepte is kleiner, waardoor er tussen deze wand en de Schoolstraat een nieuw plein ontstaat: De Nieuwe Markt. Het Groninger Forum staat op dit zelfde plein. Het plein krijgt een eigen identiteit als een nagenoeg volledig door bebouwing omsloten geheel. Het ontwerp en de aanleg van het plein is een deelontwikkeling binnen het project Grote Markt oostzijde/Groninger Forum.

Status: In uitvoering, gereed 2019

visual inrichting Nieuwe Markt

4 Gebiedsontwikkeling Noordwand

Doel: samen met marktpartijen en stakeholders ontwikkelen van plannen voor vernieuwing en verbetering van de noordwand van de Grote Markt

Omschrijving: Na de bouw van het Forum en de oostwand, ontstaat ruimte om (opnieuw) aan de slag te gaan met de vernieuwing van de noordwand van de Grote Markt. Samen met de stad, belanghebbenden, ondernemers, etc. werken we eerst aan visie voor de noordwand waarin winkelen, wonen, werken en andere functies een plaats kunnen krijgen.

Status: Visievorming

5. Herinrichting A-straat/Brugstraat

Doel: Meer ruimte voor verblijven en de voetganger in de A-straat en Brugstraat na het verdwijnen van de bus.

Omschrijving: De route A-straat/Brugstraat verbindt het winkelgebied Westerhaven, de parkeergarage en de nieuwe bushalte Westerhaven met het hart van de binnenstad. De druk op de openbare ruimte in de A-straat/Brugstraat is zo groot, dat niet alle huidige gebruikers daarin straks weer plek kunnen krijgen. De profielbreedte is beperkt en om meer ruimte voor de voetganger te creëren, is het nodig het autoverkeer te beperken en de druk van fietsers (nu: 25.000 per dag) te verminderen door ook alternatieve routes te optimaliseren. Daarop is een ontwerp gebaseerd bestaande uit geschakelde

plekken, met elkaar verbonden door straten. Daarin bieden we ook de ruimte aan terrassen, fietsparkeren en bevoorrading.

Status: Start uitvoering najaar 2017, gereed 2018

visual herinrichting Astraat / Brugstraat

6. Herinrichting Munnekeholm

Doel: Meer ruimte voor verblijven en de voetganger in de Munnekeholm na het verdwijnen van de bus.

Omschrijving: De noord-zuidroute Munnekeholm heeft nu een stevige verkeersfunctie, maar wordt vooral verblijfsgebied. Dat komt vooral ook tot uitdrukking op de nieuwe pleinlocaties voor de Der Aa-Kerk en Academie Minerva. Het verdwijnen van de bus- en autoroute geeft hiervoor de ruimte. Er is een integraal ontwerp gemaakt voor de Munnekeholm, waarin voetganger en fietser

centraal staan en waarin rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van noodzakelijk bevoorrading- en bestemmingsverkeer en de groenstructuren rondom de Der Aa-Kerk en op het plein voor Academie Minerva.

Status: Uitvoering 2018

visual herinrichting Munnekeholm

7. Verbeteren aanlooproute vanaf hoofdstation

Doel: Betere toegang Binnenstad vanaf Hoofdstation

Omschrijving: Door de ontwikkeling van het stationsgebied wordt het historische hoofdgebouw weer de centrale toegang naar de treinen. Een verbeterde looproute vanuit het Hoofdstation versterkt de relatie met de binnenstad.

De herinrichting van het voorplein, de toevoeging van een zuidelijke entree en het verbeteren van de looproute van het stationsgebouw naar de Werkmanbrug maken deel uit van de gebiedsontwikkeling binnen het Project Groningen Spoorzone. Zodra het busstation is verplaatst naar de zuidzijde is de fysieke ruimte hiervoor beschikbaar en kunnen we met de gebiedsontwikkeling aan de slag (2023).

Status: Nog te starten

8. Fiets: Slimme route West

Doel: Verbeteren en promoten fietsroute van Hoofdstation naar Zernike.

Omschrijving: We willen de druk op de fietsroutes naar Zernike beter spreiden en fietsers met bestemming Zernike stimuleren andere routes te nemen dan door de binnenstad. Hiermee ontlasten we bijvoorbeeld de Astraat/Brugstraat, Munnekeholm en Folkingestraat. Daarnaast verleiden we studenten om niet de bus, maar de fiets te nemen naar Zernike. De maatregelen bestaan uit enkele fysieke ingrepen en promotie. Dit project heeft een nauwe relatie met onder andere de nieuwe busroute over Eeldersingel/Westerhaven (9) en de

herinrichting van A-straat/Brugstraat (5) omdat het alternatief biedt voor fietsroutes door de binnenstad.

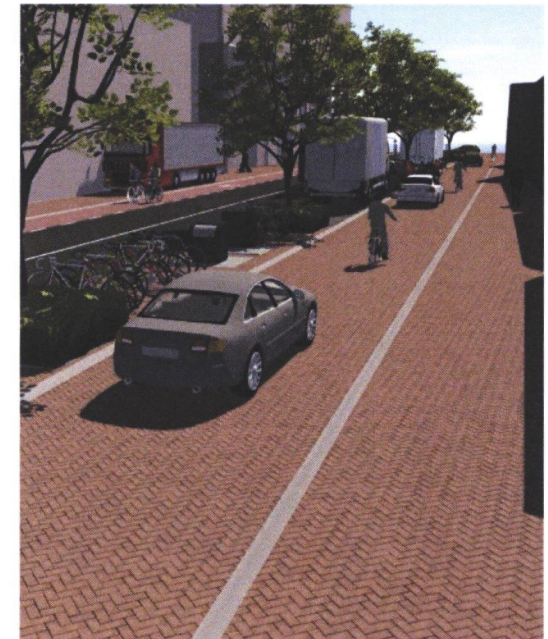
Status: Start uitvoering 2017, gereed 2018

9. OV: herinrichting route Eeldersingel/Westerhaven/A-weg

Doel: Inrichten nieuwe busroute West

Omschrijving: De nieuwe busroute aan de westkant van de binnenstad loopt over de Westerhaven, de Eeldersingel en de Emmasingel naar het Gedempte Zuiderdiep. Voor de doorstroming van het busverkeer is een nieuw inrichtingsplan voor deze route uitgewerkt. De belangrijkste fysieke aanpassingen in het gebied

zijn het realiseren van een busbaan op de Westerhaven en een ingrijpende reconstructie van de kruising bij de Eendrachtskade-Westerhaven-Eeldersingel-Paterswoldseweg. Langs de Westerhaven wordt een parallelweg gerealiseerd die de aanwezige woningen en winkels en de parkeergarage Westerhaven ontsluit. In het

visual herinrichting Eeldersingel

ontwerp is rekening gehouden met de verkeersstromen na de ombouw van Ring Zuid.

Status: In uitvoering, gereed najaar 2017

10. OV: nieuwe centrumhalte Westerhaven

Doel: Realiseren van de nieuwe centrumhalte aan de westzijde van de binnenstad.

Omschrijving: Onderdeel van de nieuwe busroute is de nieuwe centrumhalte Westerhaven op de kruising Westerhaven/A-weg. Deze maakt alle bus- en reizigersbewegingen op één locatie mogelijk. Er is een integraal ontwerp gemaakt om enerzijds de doorstroming van bussen en auto's goed te organiseren en anderzijds veilige fietsroutes en voetgangersverbindingen tussen binnenstad en de westelijke schilwijken te waarborgen. Het gebied rondom de nieuwe centrumhalte richten we zodanig in dat deze goed toegankelijk en veilig is voor busreizigers, voetgangers en fietsers. Samen met de herinrichting van de Astraat/Brugstraat is de centrumhalte de aantrekkelijke, westelijke entree tot de binnenstad.

Status: In uitvoering, gereed najaar 2017

Werkzaamheden centrumhalte Westerhaven

Werkzaamheden centrumhalte Westerhaven

visual centrumhalte Westerhaven

11. Alternatief vervoer West

Doel: Pilot met alternatief vervoer voor anders-mobielen, vanaf regulier openbaar vervoerhaltes naar Der Aa-kerk.

Omschrijving: Vanaf 3 september 2017 rijden de OV-bussen aan de westkant van de binnenstad via de Eeldersingel naar het hoofdstation (9/10). De bussen komen niet langer door de Astraat/Brugstraat/Munnekeholm. Tegelijkertijd starten we met een pilot alternatief vervoer. Dit betreft een periode van 2 jaar (tot verlegging van ook de busroute over de Grote Markt (27/28)), waarbij ook tussentijds wordt geëvalueerd. De pilot biedt mensen die de afstand tot het hart van de stad vanuit de nieuwe haltes moeilijk kunnen overbruggen, de mogelijkheid om gebruik te maken van een pendelbus. In de pilot willen we ervaringen opdoen met de vraag van gebruikers naar vervoer, de geschiktheid van (waterstof)voertuigen en bijvoorbeeld de financiële consequenties.

Status: start september 2017, looptijd tot en met 2019.

Voorbeeld waterstofbus

12. Nieuwe route autoverkeer West

Doel: Aanpassen van de weginrichting aan de veranderende rijroutes van het autoverkeer, vanwege het bestemmen van de Westerhaven als busbaan.

Omschrijving: De autoroute (parkeeroute) aan de westkant van de binnenstad wordt verlegd naar de Eendrachtskade- Hoendiepskade - Aweg. Om de

op de Westerhaven aanwezige woningen, winkels en de parkeergarage Westerhaven te ontsluiten, wordt een paralelweg gerealiseerd die toegankelijk is vanaf de Aweg en worden kleine aanpassingen aan het Abel Tasmanplein gedaan. Om sluipverkeer te voorkomen wordt de rijrichting in de Willem Barentzstraat aangepast. Als uitgangspunt voor deze nieuwe autoroute geldt de verkeerssituatie na de ombouw van de Ring Zuid. Het waarborgen van de doorstroming op deze route voor auto en bus in de eerste jaren tijdens de ombouw van Ring Zuid, is een opgave op stedelijke schaal die ligt bij Groningen Bereikbaar.

Status: In uitvoering, gereed najaar 2017

13. Gebiedsontwikkeling Haddingestraat/Pelsterstraat

Doel: Herontwikkeling van parkeergarage Centrum en gebied Haddingestraat/-Pelsterstraat, voor wonen en werken.

Omschrijving: We hebben de ambitie om het gebied rondom de huidige parkeergarage aan de Haddingestraat op termijn te ontwikkelen tot een aantrekkelijk woon- en werkgebied in het hart van de binnenstad. De

parkeergarage maakt nu nog onderdeel uit van het openbare parkeeraanbod. Met deze ontwikkeling komt hieraan een einde. De vorming van concrete ideeën en strategie voor gebiedsontwikkeling moet nog worden gestart.

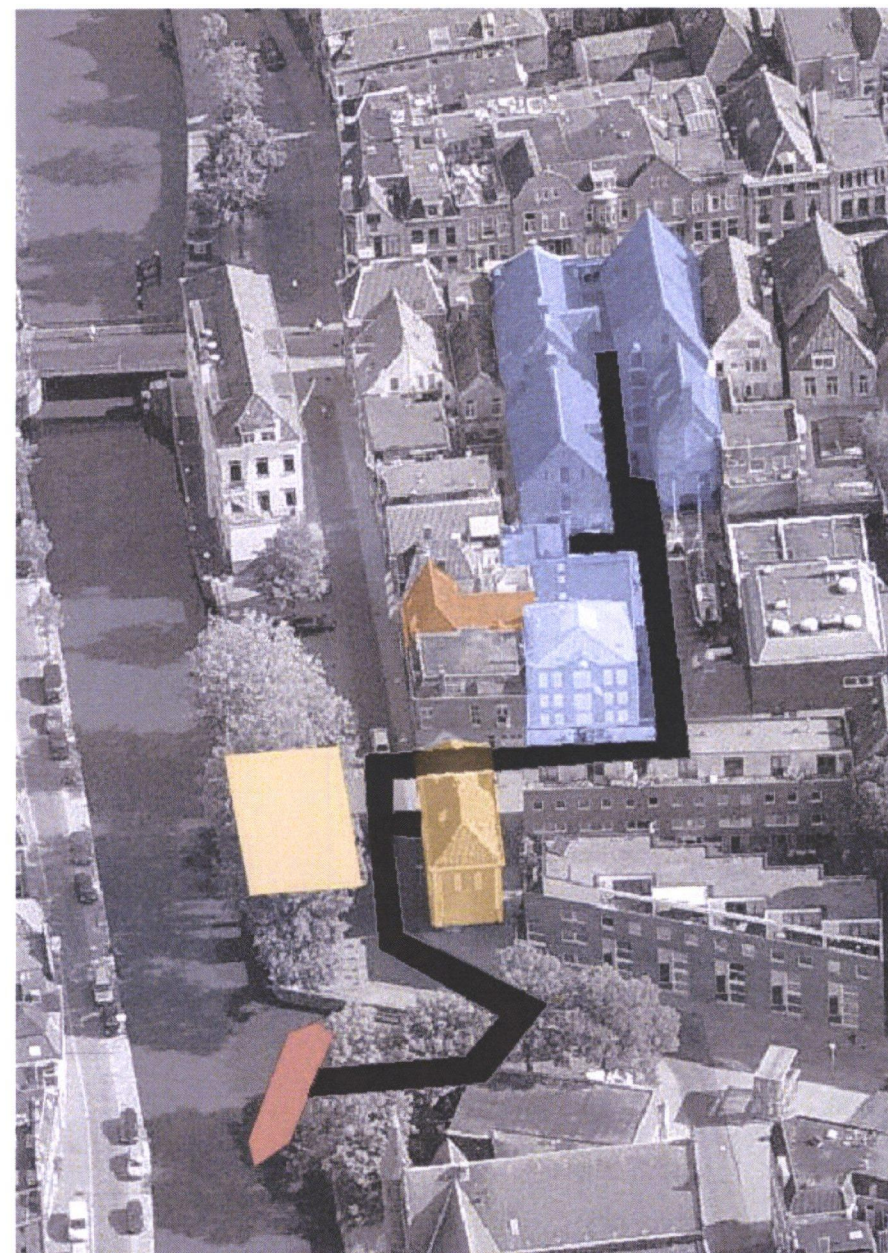
Status: Nog te starten

14. Gebiedsontwikkeling Historisch Museumkwartier

Doel: Doorontwikkeling van het Historisch Museumkwartier, te beginnen bij omvorming van het Scheepvaartmuseum tot historisch museum over Groningen.

Omschrijving: Vanaf 2015 wordt samen met het Noordelijk Scheepvaartmuseum gewerkt aan de modernisering van het museum in de Brugstraat en omvorming tot historisch museum over Groningen. Het pomphuis aan de Reitemakersreige maakt na verkoop en herontwikkeling hier geen deel meer van uit. Met deze veranderingen ontstaan ook aandacht en kansen voor de herinrichting van straten in het gebied en verdere gebiedsontwikkeling. Vooralsnog ligt de aandacht op de vorming van het historisch museum.

Status: Planvorming museum gestart

15. A-kwartier: uitvoering visie

Doel: Realisatie van de maatregelen uit de toekomstvisie A+ kwartier.

Omschrijving: Samen met de bewoners, eigenaren en ondernemers is de 'Toekomstvisie A+ kwartier' opgesteld, vastgesteld door de gemeenteraad op 24 februari 2016. Na het beëindigen van de prostitutie in 2016, wordt het gebied omgevormd tot een aantrekkelijk woon- en werkgebied met een vernieuwde inrichting van de openbare ruimte in het A-kwartier. Voor de Vishoek, Hoekstraat & Muurstraat is daartoe een afzonderlijk bestemmingsplan opgesteld en is een subsidie- en leningsregeling voor woningverbetering ingesteld. Dit kan mogelijk worden uitgebreid

Status: In uitvoering, gereed 2019

16. Herinrichting Oosterstraat

Doel: Meer ruimte voor verblijf, de voetganger en de fietser in de Oosterstraat na het verdwijnen van de bus.

Omschrijving: Het verdwijnen van de bus uit de Oosterstraat geeft de kansen om de potentie van deze winkelstraat te benutten. Als onderdeel van de aanlooproute vanaf het Sontplein/Damsterdiep gaan we daarom de inrichting verbeteren. Samen met ondernemers, bewoners en aanpalende eigenaren maken we een integraal ontwerp waarmee de economische potentie van de straat beter tot zijn recht komt. Diverse functies komen hier bij elkaar: detailhandel, werken, wonen, horeca en wandelroute. De voetganger heeft de voorrang, met

ook ruimte voor de noord-zuid fietsroute in 2 richtingen. Naast het fietsparkeren en de kansen voor vergroening, is vooral bijzondere aandacht nodig voor de aansluitingen op de kopse kanten: zowel bij het Gedempte Zuiderdiep als bij de Grote Markt/Poelestraat.

Status: Nog te starten. Gereed 2020.

17. Herinrichting Gelkingestraat

Doel: Meer ruimte voor de voetganger, een veilige fietsroute en aandacht voor verblijf in de Gelkingestraat na het verdwijnen van de bus.

Omschrijving: Ook in de Gelkingestraat maakt de bus plaats voor de voetganger en de noord-zuid fietsroute tussen Hereweg/Hereplein en de Oude/Nieuwe Ebbingestraat, via de Grote Markt. In het nog te maken nieuwe ontwerp voor de gehele straat krijgen ook de andere functies in de straat zoals wonen, detailhandel, horeca en uitgaansgelegenheden een plek. Onderdeel van de ontwerpogave is het bereiken van een soepele, veilige fietsroute ter plaatse van de aansluiting van de Gelkingestraat op het Gedempte Zuiderdiep.

Status: Nog te starten. Gereed 2020.

18. Herinrichting Oude Ebbingestraat

Doel: Meer ruimte voor verblijven en de voetganger in de Oude Ebbingestraat na het verdwijnen van de bus.

Omschrijving: In de Oude Ebbingestraat kan door het verdwijnen van de bussen

en het autoverkeer een aantrekkelijk economisch en woonklimaat worden gerealiseerd. De breedte van de straat biedt diverse mogelijkheden voor een integraal samenhangend ontwerp, waarin voetgangers en fietsers optimaal de ruimte krijgen. De overgang van de Ebbingestraat naar het Kwinkenplein, met hierop de autoluwe route naar de Rode Weeshuisstraat, is een belangrijke ontwerppoging. Juist op deze locatie zijn door de aanwezige breedte goede kansen voor vergroening. Daarnaast vraagt het een heldere aansluiting op de aanlooproute vanaf de Boterdiepgarage.

Status: Nog te starten. Gereed 2021.

19. Herinrichting Kwinkenplein

Doel: Herinrichting van de openbare ruimte tot pleinfunctie, na het verdwijnen van de bus, inclusief de nieuwe taxistandplaats in plaats van de Grote Markt.

Omschrijving: Op het Kwinkenplein komen vanuit diverse richtingen straten bij elkaar. De verkeersstromen veranderen en verminderen doordat de Oude Ebbingestraat autovrij wordt en de Kreupelstraat 2-richtingen autoverkeer krijgt. Het is onze intentie om de taxistandplaats van de Grote Markt te verplaatsen naar het Kwinkenplein. Bij het ontwerp en de inrichting zoeken we de samenwerking met de taxibranche. Om zoekverkeer te beperken, behouden we op deze locatie alleen de gehandicapten-parkeerplaatsen. De veranderingen op het plein moeten samenkomen in een integraal ontwerp.

Status: Nog te starten. Gereed 2021.

20. Verbeteren aanlooproute vanaf Sontplein

Doel: Verbinden Sontplein/IKEA met de binnenstad via aantrekkelijke looproute.

Omschrijving: Met het verbeteren van de aanlooproute sluiten we niet alleen het entreegebied Damsterdiep beter aan op het stadshart (via Steentilstraat/Oosterstraat), maar versterken we ook de verbinding tussen Sontplein/Ikea en de binnenstad. De route bestaat uit verschillende schakels: (verkeers)knelpunt bij het Schuitendiep/Steentilbrug (aanleg nieuwe brug Kattendiep (27)), herinrichting looproute Oosterkade, en een nieuwe fiets-/voetgangersbrug over het Eemskanaal.

Status: Nog te starten.

21. Verbeteren aanlooproute vanaf P-garage Boterdiep

Doel: Verkorten en verbeteren looproute parkeergarage Boterdiep naar binnenstad.

Omschrijving: Door het realiseren van de 3e (zuidelijke) uitgang van de Boterdiepgarage en de aanpak van het Boterdiep en de Korenstraat in 2016, is het logische begin van de aanlooproute naar de binnenstad gemaakt.

Status: Gereed.

22. Aanlooproute Sint Jansstraat

Doel: Creëren van een nieuwe aantrekkelijke aanlooproute vanaf de nieuwe bushalte Schouwburg/Provinciehuis naar

de Grote Markt.

Omschrijving: Vanaf de nieuwe bushalte op de Diepenring bij provinciehuis/Schouwburg ontstaat een nieuwe aanlooproute naar de Grote Markt en verder. Dit vergt een herinrichting van de Sint Jansstraat. Vooral voetgangers en fietsers komen hier bij elkaar, maar tegelijkertijd is het eerste gedeelte van de route (vanaf de Diepenring) ook de toegang naar de nieuwe Forum-garage en de parkeergarage Provinciehuis. Daarnaast is beperkt detailhandel en horeca aanwezig, en natuurlijk beeldbepalende elementen zoals het provinciehuis en de Martinikerk.

Status: planvorming, gereed 2019

23. Onderzoek en exploitatie alternatief vervoer Oost

Doel: Ontwikkeling en operationaliseren alternatief vervoer voor anders-mobielen voor gehele binnenstad.

Omschrijving: Als in 2019 ook de busroute van de Grote Markt naar de oostelijke Diepenring is verplaatst, willen we een alternatief vervoersconcept op binnenstadsniveau beschikbaar hebben, primair voor de anders-mobiele mensen. Gebaseerd op de ervaringen uit de pilot aan de westzijde van de binnenstad (11), doen we nu onderzoek naar de mogelijke invulling en consequenties van dit vervoerssysteem.

Status: planvorming, implementatie 2019

24. OV: onderzoek vergroten centrumhalte Zuiderdiep

Doel: Onderzoek naar de functionaliteit en benodigde capaciteit van de bushalte Gedempte Zuiderdiep tussen Herestraat en Oosterstraat.

Omschrijving: De verwachting is dat met het opheffen van de bushalte op de Grote Markt dat de huidige bushalte Zuiderdiep tussen Herestraat en Oosterstraat een substantieel deel van de functie van de halte Grote Markt gaat overnemen. De bestaande inrichting is hier mogelijk niet voldoende op ingericht. We onderzoeken of de huidige halte en de omliggende openbare ruimte deze sprong in aantal reizigers in de huidige vorm aan kan of dat uitbreiding/aanpassing noodzakelijk is. Daarbij betrekken we ook de inrichting en verkeersveiligheid van het kruispunt Zuiderdiep/Oosterstraat waar na straks de oost-west busroute en noord-zuid fietsroute elkaar kruisen.

Status: onderzoek gereed 2017.

25. Muziekschool/Kunstencentrum VRIJDAG

Doel: Haalbaarheidsonderzoek naar een centrale huisvesting van Vrijdag.

Omschrijving: Momenteel is het Muziekschool/Kunstencentrum VRIJDAG gevestigd op drie locaties. We doen een haalbaarheidsonderzoek naar centrale huisvesting van Vrijdag. Mogelijke uitkomst is de herhuisvesting aan de Sint Jansstraat/Martinikerkhof, met eventueel ook gevolgen en kansen voor ontwikkeling van de relatie met de omgeving (Forum, Nieuwe Markt, etc).

Status: onderzoek gereed 2017

26. Herinrichting Diepenring

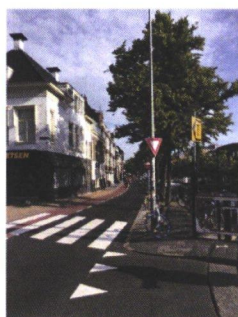
Doel: Onderhoud en herinrichting noordelijke en oostelijke Diepenring.

Omschrijving: De aanpassing van het wegprofiel van de Diepenring (Noorderhaven tot Steentilbrug) gebeurt gelijktijdig met het groot onderhoud van de riolering over de gehele lengte. De basis van het nieuwe profiel is het wijzigen van de inrichting van de straten van 2 naar 1 rijstrook en het aanbrengen van een aparte fietsstrook. De vrijkomende ruimte is beschikbaar voor verbreding van het trottoir en/of de kadestroom. Het onderhoudsniveau is weer op peil en de wegfundering is geschikt voor de nieuwe busroute.

Status: in uitvoering, fase 1 gereed eind 2017, fase 2 gereed eind 2018

oude situatie

nieuwe situatie

visual

27. Nieuwe brug bij Kattendiep

Doel: realiseren van een nieuwe brug zodat de bussen in 2019 via de Diepenring kunnen rijden.

Omschrijving: De huidige busroute over de Grote Markt wordt verlegd naar de Diepenring en voor het behoud van de huidige reistijd van het openbaar vervoer is het noodzakelijk om een nieuwe brug te realiseren. De nieuwe brug gaat over het Schuitendiep en ligt in het verlengde van het Gedempte Kattendiep. Uitgangspunt is een vaste brug, die op termijn eventueel beweegbaar te maken is. Onderdeel van het ontwerp van de brug is een aanpassing van de (nieuwe) kruispunten aan weerszijden van de brug en het gedeelte Diepenring tussen de nieuwe brug en de Steentilbrug.

Status: planvorming, gereed 2019.

28. OV: nieuwe haltes bij Schouwburg en Provinciehuis

Doel: Realiseren nieuwe busroute over de Diepenring, inclusief een bushalte bij Provinciehuis/Schouwburg.

Omschrijving: Onder de noemer Bussen over Oost optimaliseren we doorstroming op de Diepenring, zodat de bus over deze nieuwe route minimaal dezelfde reistijd haalt als over de huidige route over de Grote Markt. Voor het Provinciehuis en de Stadschouwburg wordt de nieuwe centrumhalte gerealiseerd, die via de looproute Sint Jansstraat wordt verbonden met het Forum en de Grote Markt.

Status: planvorming, gereed 2019

29. Fiets: Slimme route Oost via Diepenring

Doel: Nieuwe snelle fietsroute over de oostelijke en noordelijke Diepenring als alternatief voor de routes door de binnenstad.

Omschrijving: Als onderdeel van de vervanging van de riolering en het groot onderhoud aan de oostelijke en noordelijke Diepenring (26) brengen we een ander wegprofiel aan, bestaande uit één rijstrook voor autoverkeer en over de hele lengte een aparte, brede fietsstrook. Deze nieuwe fietsroute is bedoeld als slim alternatief voor fietsverkeer dat nu nog door de binnenstad gaat. Zo verminderen we ook de fietsdruk in de binnenstad en creëren we meer ruimte voor verblijven en voetgangers.

Status: in uitvoering, gereed 2018

30. Wonen op het water/Watervisie

Doel: Als onderdeel van de nieuwe Watervisie, willen we het water in Groningen als open ruimte meer betekenis geven en daarbij de Diepenring een kwaliteitsimpuls geven, bijvoorbeeld voor wonen op en aan het water.

Omschrijving: Groningen heeft de ambitie om zich opnieuw sterker als stad aan het water te presenteren en de ruimtelijke, recreatieve en economische potentie van het water in de stad beter te benutten. Dat is beschreven in de Watervisie en een basisuitgangspunt bij de planvorming rond de nieuwe brug bij het Kattendiep (27). In de binnenstad heeft de Diepenring een kwaliteitsimpuls nodig (54) om de volle potentie voor wonen, recreëren en bijvoorbeeld de

herontwikkeling van de BIM-locatie (55) mogelijk te maken. De uitvoering van maatregelen verloopt via kleine stappen, want we hebben te maken met de huidige praktijk (eigendom, regelgeving, etc.) en middelen voor uitvoering zijn (nog) niet beschikbaar. Het realiseren van het toekomstbeeld vergt daarom waarschijnlijk een langere periode.

Status: Watervisie gereed

31. Opschonen verkeersborden binnenstad (inventarisatie)

Doel: Vermindering rommelige straatbeeld door vermindering van het aantal verkeersborden.

Omschrijving: Er staat een woud aan borden in de binnenstad. Het gaat dan om verkeersborden, informatieve borden, bewegwijzering, etc. Dit geeft op veel plekken een rommelig en onoverzichtelijk straatbeeld. We streven naar een substantiële vermindering van het aantal borden en palen op straat. Randvoorwaarde is dat een eenduidig, helder en juridisch correct regime voor verkeersdeelnemers kan blijven bestaan. We starten met een inventarisatie van de mogelijkheden.

Status: Planvorming, gereed 2017

32. Aanpak sleetse plekken

Doel: We willen de openbare ruimte waar nodig opfrissen, door enkele sleets geworden plekken in de binnenstad aan te pakken.

Omschrijving: In de binnenstad hebben we een schouw gedaan, waarbij is geïnventariseerd welke plekken in kwaliteit achteruit zijn gegaan en onder niveau zijn beland (sleets). Met name de kop van de Herestraat (Herepleintje), de Poelestraat/Peperstraat, de toegang naar het Martinikerkhof vanaf de Sint Walburgstraat, de Carolieweg en de diverse gangen/stegen kwamen hieruit naar voren. In de Inrichtingsleidraad zijn deze plekken ook benoemd als plekken met kansen voor verbetering. Deze zijn nu geen echter onderdeel van een herinrichtingsproject. Met de komst van nieuwe winkels in deze straten wordt het aanzicht beter, maar ook aanpak van de openbare ruimte is daarbij nodig. Via het dagelijks beheer en de gebiedsgerichte aanpak zijn we bijvoorbeeld al wel in continu gesprek met de met aanwezige ondernemers en 2018 willen de mogelijkheden van maatregelen en financiering verder verkennen.

Status: Inventarisatie gereed, verkennen 2018

33. Pleinen-project Binnenstad

Doel: inventarisatie van pleinen in de binnenstad en hun betekenis.

Omschrijving: De binnenstad kent vele pleinen en pleintjes. Elk plein wordt gekenmerkt door zijn eigen ligging, aangrenzende bebouwing, programma

achter de gevel en het gebruik. Als onderdeel van de Inrichtingsleidraad Nieuwe Stadsruimtes (A), hebben we de betekenis van de afzonderlijke pleinen voor de binnenstad verkend, evenals de vraag hoe we die kunnen versterken. Soms nemen we maatregelen direct mee in een herinrichtingsproject, zoals bijvoorbeeld de pleinen bij de A-kerk en Minerva als onderdeel van de herinrichting van Munnekeholm (6). Soms worden het aparte projecten zoals de herinrichting van de Grote Markt (1). De resultaten van de inventarisatie zijn onderdeel geworden van de Inrichtingsleidraad.

Status: Gereed

34. Visie toerisme

Doel: Opstellen van een visie op het toerisme in de binnenstad van Groningen.

Omschrijving: We zijn in 2017 gestart met het opstellen van een Toeristische aanpak voor de stad Groningen. De aanpak binnenstad is daarvan een onderdeel. De visie en plannen ontwikkelen we samen met marktpartijen en belanghebbenden. Daarin brengen we samen hoe het toerisme versterkt kan worden door te faciliteren, te stimuleren en te realiseren.

Status: Visievorming gestart 2017

35. Programmering evenementen

Doel: Aantrekkelijke en levendige binnenstad via een jaarlijks evenementenprogramma, in samenwerking met Marketing Groningen en Groninger City Club.

Omschrijving: De activiteiten voor vergroten van de gastvrijheid gebeurde tot voor kort vaak afzonderlijk en door verschillende partijen. Marketing Groningen, Groninger City Club, provincie Groningen en gemeente Groningen werken nu samen aan het evenementen- en gastvrijheidsprogramma in een werkgroep Evenementen. Het opstellen van het programma is een jaarlijkse, continue activiteit.

Status: Jaarlijks/continu.

36. Gastvrijheidsprogramma

Doel: Samen met belangenverenigingen en ondernemers versterken we de gastvrijheid van de stad.

Omschrijving: Gastvrijheid is een breed begrip, waarin wij ernaar streven om de bezoekers van de stad zich zo welkom mogelijk te laten voelen en ze graag nog een keer komen. Samen met de belangenverenigingen Marketing Groningen, GCC, KHN, CVAH, VBGW en Gastvrij 050 hebben we een werkgroep gevormd om de gastvrijheid van Groningen doelgericht te vergroten. Daarmee is een continue aandacht en activiteit gecreëerd. Het thema gastvrijheid is ook onderdeel van de visie op toerisme (34).

Status: continu.

37. Inspelen op een veranderend winkellandschap

Doel: Samen met de Groninger City Club en vastgoedeigenaren willen we onderzoeken hoe we actief in kunnen spelen op een veranderend winkellandschap.

Omschrijving: Wij zijn betrokken bij de nadere uitwerking van de Groninger Retailagenda van de Groninger City Club (GCC) en de andere bedrijvenverenigingen. Door continu in overleg te zijn met GCC en vastgoedpartijen proberen we de detailhandelsontwikkeling te faciliteren. We stimuleren de sector onder andere met het Servicepunt detailhandel en de Retailacademy. De leegstand in de binnenstad is gedaald en er is sprake van krapte. We zien op dit moment geen reden om in te grijpen in de vastgoedmarkt.

Status: Niet urgent

38. Acquisitie nieuwe formules

Doel: Nieuwe formules ondersteunen Groningen als belangrijkste winkelstad van Noord-Nederland.

Omschrijving: Verschillende nieuwe formules (Vapiano, KIKO Milano, Primark, Superdry, etc.) zijn inmiddels geland in Groningen. We doen op dit moment zelf geen actieve acquisities ten aanzien van nieuwe formules, maar houden wel samen met makelaars de ontwikkelingen op de vastgoedmarkt en het detaillistenlandschap in de gaten. Nieuwe verzoeken ondersteunen we binnen onze mogelijkheden.

Status: Niet urgent

39. Evaluatie winkeltijdenbeleid, pilots

Doel: Evalueren winkeltijden en zonodig aanpassen of experimenteren in pilots.

Omschrijving: bij een gastvrije binnenstad horen openingstijden die passen bij de wensen van de bezoekers. Over de huidige winkeltijden is op onderdelen discussie (zondagopenstelling en avondopenstelling). Niet alle mogelijkheden worden door winkeliers gebruikt (avondopenstelling tot 22.00) en ondernemers (via GCC) zijn zelf aan zet om de koers te bepalen ten aanzien van de koopavond(en). We willen daarom opnieuw naar onze winkeltijdenverordening kijken, met op verzoek van ondernemers ruimte voor pilots (bijvoorbeeld een koopnacht).

Status: Evaluatie in 2019

40. Masterplan warenmarkt (visie)

Doel: Opstellen van een masterplan voor de toekomst van de warenmarkt, samen met de marktondernemers.

Omschrijving: Wekelijks trekt onze warenmarkt duizenden bezoekers aan, zowel vanuit de Stad als van ver daar buiten. Hiermee is de warenmarkt in Groningen een belangrijke ontmoetingsplek en een economische factor van betekenis. De warenmarkt in Groningen biedt bijna duizend arbeidsplaatsen en heeft een jaaromzet van ruim € 35 mln. We werken samen met de marktondernemers aan een nieuwe visie op de warenmarkt in Groningen. Steeds vaker wordt de Grote Markt ingezet als evenementenlocatie en is de Vismarkt dan uitwijklocatie. Dat

vergt de beschikbaarheid van ruimte. We onderzoeken de mogelijkheden van een tijdelijke afsluiting van de fietsroute(s) over de Grote Markt ten gunste van de opstelling van de warenmarkt. Daarnaast zijn maatregelen ter verbetering van de kwaliteit, promotie en branchering van de warenmarkt noodzakelijk

en moeten de technische voorzieningen op de Vismarkt (elektriciteit, water) worden vernieuwd.

Status: Planvorming. Implementatie 2020.

41. Aanpak Slimme binnenstad (Smart City)

Doel: Versterken van de binnenstad via nieuwe, slimme technologische mogelijkheden voor bewoners, bezoekers en ondernemers.

Omschrijving: Verschillende steden (bijvoorbeeld Rotterdam en Amsterdam) werken met een Smart City-strategie en programma. Wij zien de toegevoegde waarde van nieuwe technologische mogelijkheden voor bewoners, bezoekers en ondernemers van onze (binnen)stad en gaan daarom nader verkennen hoe een Smart City-aanpak de binnenstad kan versterken. Op basis van de resultaten definiëren we daarna de vervolgcities. We denken hierbij aan projecten op het gebied van: smart data, smart retail, digitale infrastructuur & Smart Logistics.

Status: Nog te starten.

42. Faciliteren kleinschalige woon- en werkvormen, vernieuwende kantoor- en/of productieconcepten

Doel: we willen verkennen hoe we vernieuwende woon-werk, kantoor- en/of productieconcepten in de gehele binnenstad kunnen stimuleren.

Omschrijving: Een tendens in binnensteden is dat voormalige winkelpanden en wooneenheden steeds vaker gebruikt worden als kleinschalige productielocatie ('nieuwe ambacht'). Het is hip, trendy en duurzamer om zelf (lokaal) producten te maken en te verkopen. Wonen en werken komen dan steeds meer samen en stimuleren zo de kruisbestuiving tussen kunsten, ambachten en technologie. Onze kenniseconomie is niet gebaat bij campussen alleen, maar vraagt stedelijke interactiemilieus, want de tech-sector verstedelijkt. We stimuleren en faciliteren deze ontwikkelingen, bijvoorbeeld via de afgifte van omgevingsvergunningen.

Status: Continu

43. Stimuleren wonen voor verschillende doelgroepen

Doel: Verbreding van woonaanbod in de binnenstad voor verschillende doelgroepen.

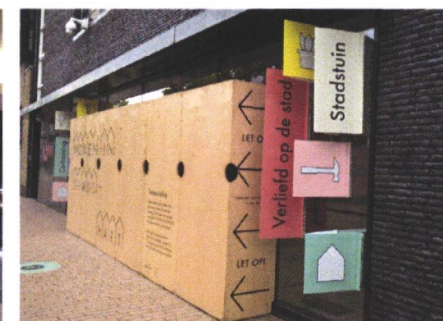
Omschrijving: De behoefte aan het wonen in en rond de binnenstad neemt toe. Niet alleen bij jongeren, maar ook bij gezinnen en ouderen wiens kinderen uit huis zijn. Dit willen we stimuleren om daarmee naar een gevarieerde samenstelling van de woonbevolking in de binnenstad te groeien. Private ontwikkelaars richten zich sterk op studentenhuisvesting en de ruimte voor andere doelgroepen is

daardoor beperkt. We willen juist kwalitatief hoogwaardige woonmilieus toe te voegen aan de binnenstad. In 2016 hebben we daarom de manifestatie Wonen in Stadshart georganiseerd en hebben daarmee de markt uitgedaagd tot concrete plannen te komen, die op korte termijn verder uitgewerkt en gerealiseerd kunnen worden. We staan in het begin van een proces waarin steeds weer nieuwe ontwikkelingen ontstaan.

Status: Gestart

Manifestatie Wonen in Stadshart

Manifestatie Wonen in Stadshart

44. Verkennen (her)ontwikkelmogelijkheden

Doel: Aandacht voor (her)ontwikkeling van bestaande locaties tot woonvormen.

Omschrijving: De binnenstad verandert continu en steeds ontstaan weer nieuwe mogelijkheden voor (her)ontwikkeling van panden en gebieden. In 'Wonen in Stad' (2015) is één van de speerpunten het realiseren van nieuwe woonvormen in de binnenstad voor diverse doelgroepen. Samen met de markt en ons eigen gemeentelijke vastgoedbeheer onderzoeken we blijvend de mogelijkheden voor (her)ontwikkelingen van de individuele locaties, zoals bijvoorbeeld de Cameralocatie. Dit is een continue activiteit, ondersteunend aan in het project Stimuleren wonen voor verschillende doelgroepen (43) en is daarom daar in opgenomen.

Status: Continu.

45. Fietsparkeren binnenstad

Doel: Korte termijn oplossingen voor fietsparkeren in de binnenstad, primair gericht op het verminderen van overlast in de openbare ruimte.

Omschrijving: Op piekmomenten zoals zaterdagmiddag staan er nu 11.000 gestalde fietsen in de binnenstad. Dit geeft actueel problemen met de toegankelijkheid, aantrekkelijkheid en soms veiligheid van de binnenstad. De aanpak daarvan is urgent. In de afgelopen periode zijn al diverse experimenten uitgevoerd, zoals fietsen door de Zwanestraat, de koppen van de Folkingestraat, de fietsparkeervakken in de Oosterstraat en de pilot fietsparkeren op de

Grote Markt. Vanaf medio 2017 zetten we dit steviger door. Met een nieuwe projectmatige aanpak richten we ons op de grootste knelpunten om daar de problematiek te verminderen. Daarbij werken we met korte termijn-, creatieve en soms experimentele oplossingen.

Status: planvorming, gereed eind 2018.

46. Aanvalsplan Fietsparkeren

Doel: Lange termijn oplossingen voor fietsparkeren in de binnenstad.

Omschrijving: Om de fietsbereikbaarheid voor de langere termijn goed te organiseren en daarbij de druk op de openbare ruimte beheersbaar te krijgen, stellen we een Aanvalsplan Fietsparkeren op. De grote aantallen fietsen in de stad noodzaken tot een grote, volgende stap in de aanpak met toekomstbestendige oplossingen. De kern daarvan is het onderscheid in voorzieningen voor kort stallen (vakken), middellang stallen (vaste voorzieningen op straat) en lang parkeren (in gebouwde voorzieningen langs de hoofdroutes). We ontwikkelen daarin een totaalpakket van voldoende capaciteit, gedragsverandering om die capaciteit goed te benutten en ten slotte handhaving op specifieke locaties ter voorkoming van overlast. De uitvoering kan leiden tot onder andere investeringen in gebouwde voorzieningen op strategische locaties.

Status: planvorming 2017/2018.

47. Ontwikkelen handhavingsbeleid

Doel: Ontwikkelen van handhavingsbeleid op overlast door gestalde fietsen.

Omschrijving: Het alleen aanbieden van voldoende, gedifferentieerde stallingsmogelijkheden is niet voldoende. Om ervoor te zorgen dat de faciliteiten goed gebruikt worden en de overlast door gestalde fietsen afneemt, is soms ook handhaving nodig. De ontwikkeling van handhavingsbeleid, op basis van een positieve toon, gedragsbeïnvloeding en belonen, maken we onderdeel van het Aanvalsplan Fietsparkeren (46).

Status: nog te starten.

Proefvakken Fietsparkeren is een vak

48. Andere venstertijden, slimmer handhaven

Doel: Uitbreiding bevoorradingsmogelijkheden binnenstad, door aanpassing venstertijden.

Omschrijving: Samen met de ondernemers en de logistieke sector gaan we de stadslogistiek slimmer organiseren, bundelen en beter reguleren.

Zo voorkomen we oncomfortabele drukte en gevaarlijke situaties in de binnenstad en stimuleren we slimme efficiënte, logistieke oplossingen. Daarom hebben we de venstertijden per 1 januari 2017 gewijzigd (langer in de ochtend, daarbuiten niet) en is een strenger, maar op emissievrij vervoer gericht ontheffingenbeleid (buiten de venstertijden) geïntroduceerd. In aanvulling daarop onderzoeken we de wenselijkheid van uitbreiding van het venstertijdengebied. De veranderingen die we voor staan zijn alleen succesvol als partijen zich houden aan regelgeving. Daarom is handhaving noodzakelijk. We onderzoeken de mogelijkheden en zetten daarbij in op nieuwe technische hulpmiddelen (cameratoezicht en kenteken-herkenning, en/of scanauto's).

Status: uitwerking 2017/2018

49. Verdere uitwerking Green Deal stadsdistributie

Doel: Het realiseren van efficiënte en schone (zero emissie) stadsdistributie.

Omschrijving: We willen in 2025 de bevoorrading van de binnenstad (winkels, horeca, kantoren, bouwverkeer, etc.) volledig schoon (emissievrij) laten plaatsvinden. In de landelijke Green Deal Zero Emission Stadslogistiek werken

we daartoe samen met vervoerders, verladers en ontvangers aan een nieuwe aanpak van stedelijke logistiek. Gezamenlijk werken we aan innovatieve oplossingen die gaan over (een combinatie van) organisatie, technologie, regelgeving en gedrag. Het stimuleren van de inzet van emissievrije voertuigen is daarvan het begin, maar we willen toe naar Smart Logistics: innovatie in bundeling, logistieke hubs, nieuwe vervoervormen en nieuwe brandstoffen. Daartoe ontwikkelen we in de komende jaren pilots en projecten.

Status: in uitvoering, gereed 2025.

50. Binnenstadscampagne

Doel: Via gerichte communicatiecampagne informeren van belanghebbenden en creëren van draagvlak voor de maatregelen.

Omschrijving: Communicatie is een integraal onderdeel van de hele binnenstadsaanpak. Per project of soms per maatregel kennen we aan participatie een hoge waarde toe. Ter ondersteuning van de uitvoering van de visie Bestemming Binnenstad als geheel hebben we een overkoepelende communicatiecampagne ontwikkeld. Communicatie is daarmee nu geen apart project meer in het uitvoeringsprogramma, maar een continue activiteit.

Status: Continu

Roze schep als onderdeel van de communicatiestrategie

51. Monitoring

Doel: Monitoring van ontwikkeling binnenstad en effecten van maatregelen.

Omschrijving: Om te weten of de investeringen leiden tot de beoogde resultaten en of bijsturing noodzakelijk is, stellen we een binnenstadsmonitor samen. We gebruiken daarbij vooral bestaande bronnen en vullen deze aan met nieuwe gegevens die we verzamelen ten behoeve van de uitwerking van projecten of om generiek de ontwikkeling van de binnenstad te kunnen volgen.

Status: uitwerking monitor gereed begin 2018

52. Parkeren op de Diepenring

Doel: Onderzoek naar de mogelijkheden en consequenties van vermindering van parkeerplaatsen op de Diepenring.

Omschrijving: In december 2016 is de motie "Diepenring voor alle Stadlers" aangenomen door de gemeenteraad. Deze motie is de start van een onderzoek dat leidt tot een voorstel voor de vermindering van het aantal parkeerplaatsen langs de noordelijke en oostelijke Diepenring. Beoogd wordt om hiermee (fysieke) ruimte te creëren voor de doelen en ambities van andere lopende projecten rondom de Diepenring: Watervisie, Bussen over Oost en de Inrichtingsleidraad. Het onderzoek brengt de mogelijkheden en consequenties in beeld. Het vervolg hangt af van besluitvorming door de gemeenteraad.

Status: Gereed eind 2017

53. Zitgelegenheid Martinierkhof

Doel: Uitbreiding van gelegenheid voor bewoners en bezoekers te genieten van de groene omgeving Martinierkhof.

Omschrijving: We hebben de wens dagelijks, op tijdelijke basis, meerdere stoeltjes te plaatsen op het Martinierkhof. Dat geeft extra mogelijkheden voor verblijf, zitten en recreëren tussen het verkoelende groen van de binnenstad. In de afstemming met betrokken bewoners, ondernemers en belangenverenigingen rondom het Martinierkhof komen de kansen, maar ook risico's op overlast aan bod. Naast de verschillende belangen, onderzoeken we ook de plaatsings-, beheer- en stallingsaspecten.

Status: planvorming gereed 2017.

54. Integrale visie Diepenring

Doel: Opstellen van een integrale visie op de Diepenring, ter beschrijving en bewaking van de samenhang van lopende en nieuwe projecten en initiatieven.

Omschrijving: In 2010 is de visie "Parels en de Ketting" vastgesteld door de gemeenteraad. Deze visie is niet tot uitvoering gekomen. Nu, als onderdeel van de nieuwe binnenstadsvisie, zijn opnieuw ingrijpende maatregelen op de oostelijke en noordelijke Diepenring gepland. Ook ondernemers, bewoners en ontwikkelaars hebben wensen en ideeën. Samen met deze belanghebbenden gaan we aan de slag met een nieuwe, overkoepelende, integrale visie op de Diepenring, waarin de lopende deelprojecten opgenomen worden.

Status: Nog te starten.

55. Herontwikkeling BIM-locatie

Doel: Het transformeren van het huidige tankstation aan de Diepenring tot een plek aan het water in de binnenstad 'voor iedereen'.

Omschrijving: In 2017 is de Watervisie "Koersen op Water" vastgesteld door de gemeenteraad. Daarmee zetten we voor de binnenstad in op meer betekenis van het water als open ruimte en meer zicht op en contact met het water. Dit uit zich bijvoorbeeld in meer openbare plekken, kansen voor horeca (terrassen) en varen (aanlegsteigers). De BIM-locatie heeft daarin de prioriteit. We koersen rondom de BIM op het grotendeels vrijspelen van wonen, een mogelijke ontwikkeling van horeca in het monumentale BIM gebouw, het realiseren van een publieke/openbare plek aan het water, het realiseren aanlegfaciliteiten en het bieden van kansen voor een (horeca)terras op de kade en op het water. We gaan starten met een inventarisatie van de wensen en de mogelijkheden.

Status: Nog te starten.

Visual BIM locatie

BIJLAGE 4: GEDEKTE MAATREGELEN KERNPAKKET (22,5 MILJOEN EURO)

Het maatregelenpakket waarvoor bij de Binnenstadsvisie Bestemming Binnenstad 22,5 miljoen euro is geoordeeld, beslaat globaal het verplaatsen van de busroutes over west én over oost en het herinrichten van de daardoor vrijkomende ruimte in de binnenstad.

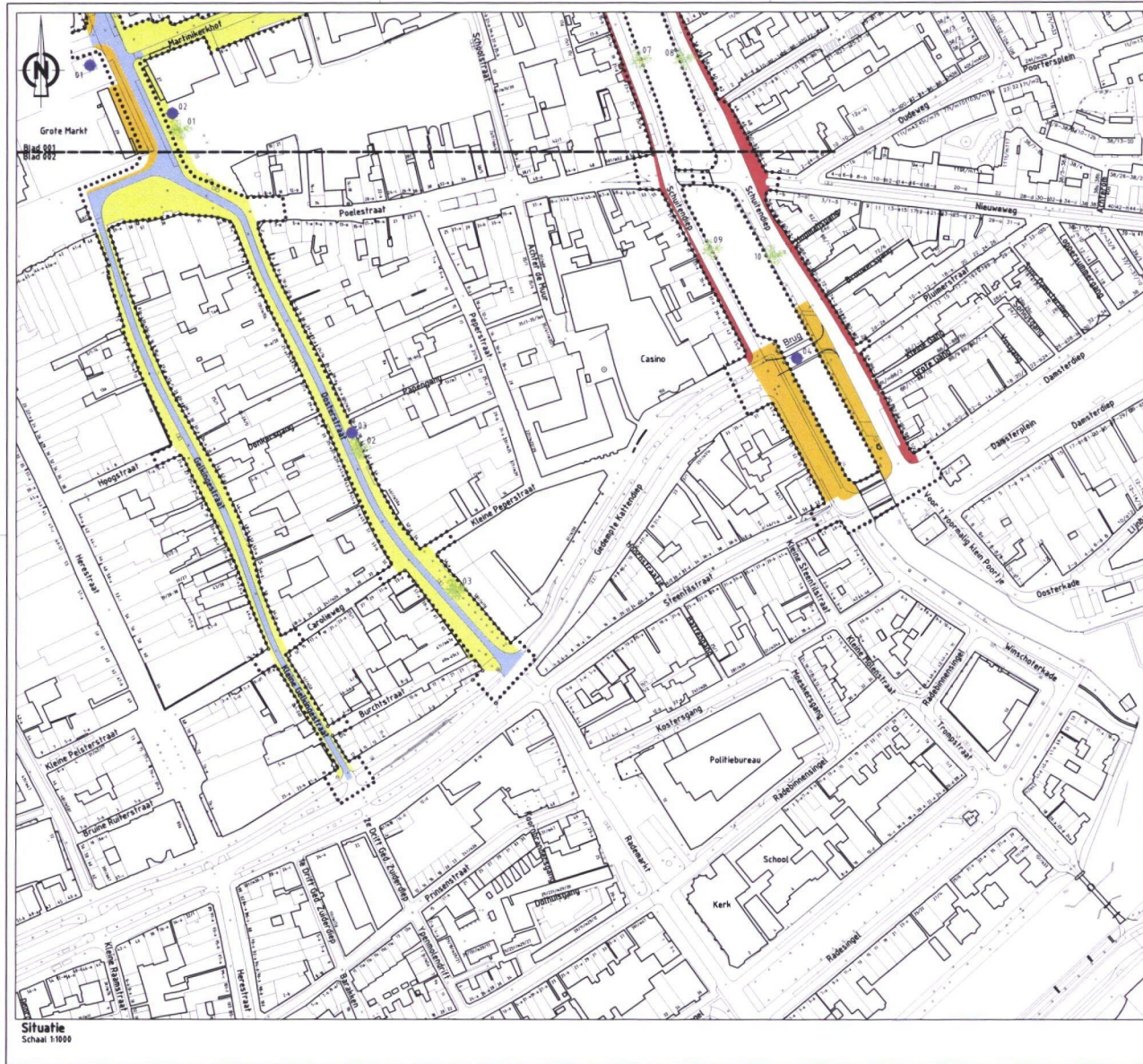
De kostenraming voor het maatregelenpakket is door Stadsingenieurs opgesteld in 2014 als onderlegger voor de binnenstadsvisie en herijkt bij het Inrichtingsplan Bussen over West. De volgende straten zijn in deze ramingen meegenomen:

- Aweg (gedeeltelijk)
- A-straat
- Brugstraat
- Munnekeholm
- Gelkingestraat
- Oosterstraat
- Grote Markt (alleen de busroute)
- Oude Ebbingestraat
- St. Jansstraat
- Schuitendiep (gedeeltelijk)
- brug Kattendiep
- Emmasingel (kruising)
- Eeldersingel (kruising)

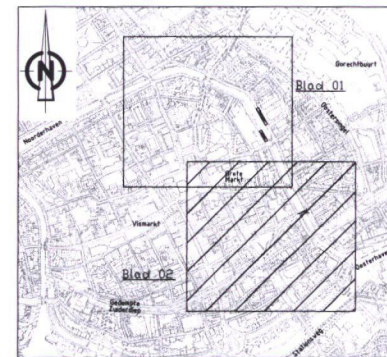
- herinrichting omgeving Eendrachtbrug
- Westerhaven
- aanpassing bocht Eendrachtskade – Aweg (Tasmanplein)

Uitgangspunt bij deze raming is een herinrichting conform Ruimte voor Ruimte, gebaseerd op hiervoor gebruikelijke normbedragen (ervaringscijfers) per m². Het asfalt wordt vervangen door gele steentjes en waar nu al gele steentjes liggen, wordt bestaand materiaal zo veel mogelijk hergebruikt. Zo is voor bijvoorbeeld de Grote Markt gerekend met het vervangen van het asfalt door gele steentjes. Voor additionele inrichtingsopgaven of ambities zijn nadere financiële afwegingen nodig.

Op de volgende vier 4 tekeningen (2 van west en 2 van oost) zijn de straten weergegeven die deel uitmaken van het kernpakket van 22,5 miljoen euro.

- LEGENDA**
- Reconstructie
 - Asfaltverharding verwijderen en bestrating (ABC-sinkers) aanbrengen
 - Herstraten / Kasstraten bestrating met bestaand materiaal
 - Opbreken en aanbrengen trottoir met nieuw materiaal
 - Investeringspunt
 - Investeringsboom

CONCEPT

De afbeelding is niet gegarandeerd en kan afwijken van de werkelijkheid. Het is niet bedoeld als juridisch advies. Het is niet bedoeld als tekening voor de realisatie van een project. Het is slechts een voorbeeld van een tekening die kan worden gebruikt voor de realisatie van een project.

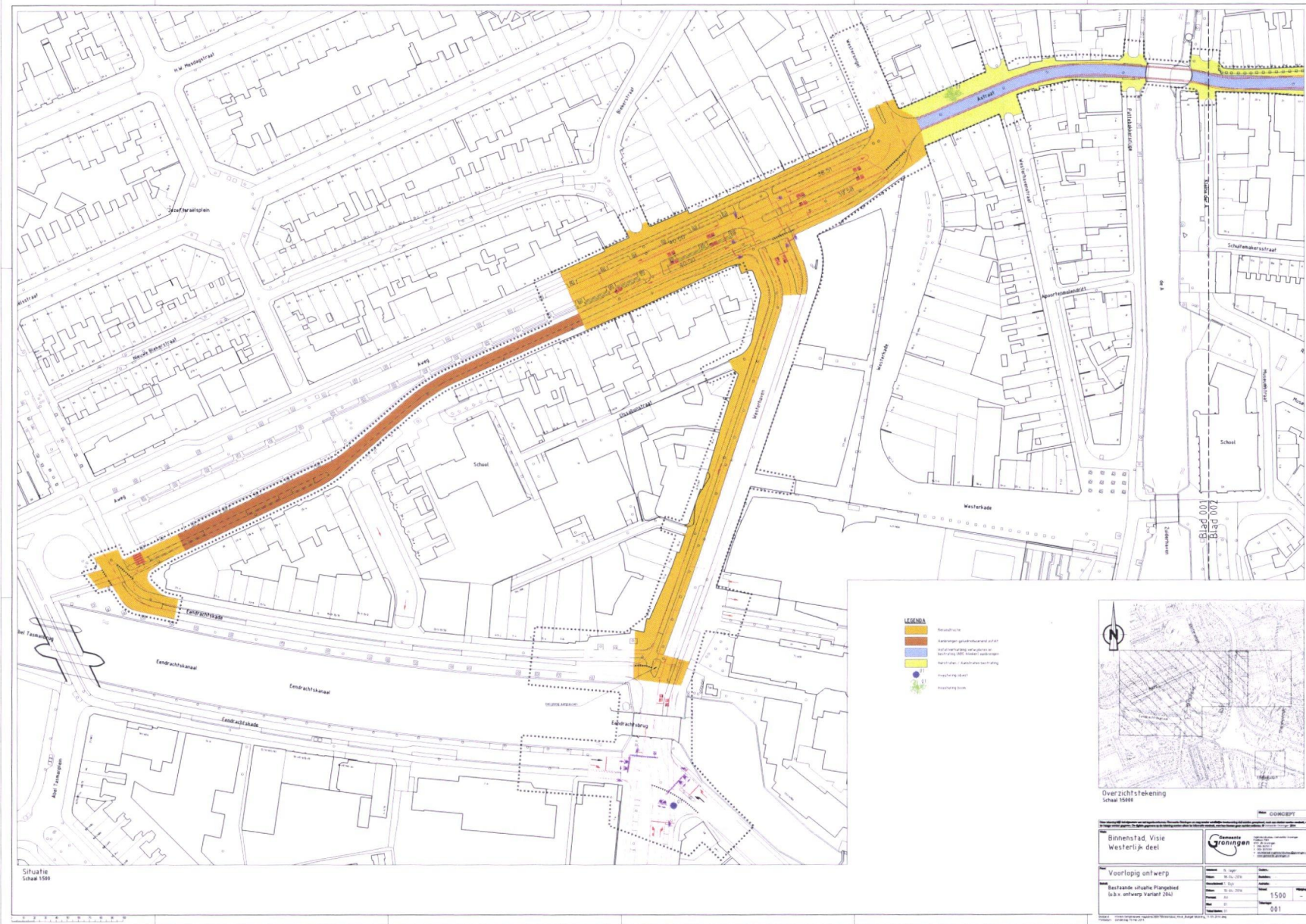
Binnenstad, Visie Oosterlijk deel

Commissie Groningen

Commissie Groningen
Postbus 30.001
9700 RB Groningen
T: 030 250 2500
E: commissie@groningen.nl

VOORLOPIG ONTWERP

Ontwerper	N. Jager	Ontwerper	-
Datum	20-04-2016	Bestuurder	-
Ontwerper	G. Oudestijl	Beoordelaar	-
Datum	20-04-2016	Schaal	1:1000
Formaat	A1	Bladzijde	-
Blad	02	Totaalbladen	002
Tekening	-		

ruimte voor jou

Colofon:
Uitgave gemeente Groningen
September 2017
Foto's: OOG,
Dagblad van het Noorden,
Paul van den Bosch,
Wieke Ijbema,
Annette Stikkelorum
contact: binnenstad@groningen.nl
